

92. møde

Onsdag den 16. maj 2007 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministrene. (Spørgetiden).

2) Forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til socialministeren [om børn og unge].

Af Mette Frederiksen (S), Martin Lidegaard (RV), Pernille Frahm (SF) og Line Barfod (EL).
(Forespørgslen anmeldt 21/3 2007; Fremme af forespørgslen vedtaget 27/3 2007).

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 152:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af lejeretsretsstilling i forbindelse med usunde lejligheder, f.eks. som følge af skimmelsvamp og lign.

Af Lissa Mathiasen (S) og Bjarne Laustsen (S).
(Fremsat 12/4 2007).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj) har meddelt mig, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Kontraktordning for afviste asylansøgere, der samarbejder om udrejse).
(Lovforslag nr. L 218).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig:

Redegørelse om indsatsen mod terrorisme.
(Redegørelse nr. R 16).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Forsvarsministeren (Søren Gade) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig:

Redegørelse om beredskabet.
(Redegørelse nr. R 15).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Spm. nr. S 4549

1) Til udenrigsministeren af:

Morten Bødskov (S):

»Giver PET's afgørelse om, at professor Bent Jensen har brudt grundlaget for sin adgang til PET's arkiver, Udenrigsministeriet anledning til at ændre Bent Jensens muligheder for adgang til de arkiver, han i Udenrigsministeriet har fået aktindsigt i?«

Morten Bødskov (S):

Spørgsmålet drejer sig jo om professor Bent Jensens brud på sin tavshedspligt og dermed brud på det grundlag, som han har fået til at få adgang til en række arkiver i centraladministrationen for at forske i indre konflikter i Danmark under den kolde krig.

Der er det jo selvfølgelig naturligt at spørge udenrigsministeren, om man i Udenrigsministeriet har gjort sig nogen overvejelser om, hvilke konsekvenser det skal have for Bent Jensens adgang til Udenrigsministeriets arkiver, nu hvor Bent Jensen altså ikke har overholdt sin tavshedspligt og jo altså har videregivet fortrolige oplysninger modsat det, han rent faktisk havde lovet.

Spørgsmålet er, om man i Udenrigsministeriet har tænkt sig at ændre på betingelserne for

Bent Jensens adgang til Udenrigsministeriets arkiver.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Statsministeren har allerede den 9. maj 2007 her i salen svaret på spørgsmål om samme emne, og jeg har derfor ikke meget at tilføje i min besvarelse.

Som statsministeren oplyste, henvendte Bent Jensen sig til Statsministeriet i januar 2003 med anmodning om arkivadgang til brug for en bred historisk udforskning om den kolde krigs indre og ydre aspekter i perioden 1945-1991.

Bent Jensens detaljerede projektbeskrivelse blev forelagt de berørte myndigheder, og herefter meddelte Statsministeriet på vegne af de berørte myndigheder Bent Jensen en vidtgående adgang på særlige vilkår til arkivalier hos en række myndigheder, herunder Udenrigsministeriet. Herefter blev der mellem Bent Jensen og hver enkelt myndighed indgået særskilte aftaler om tavshedspligt, tavshedsplæg m.v. i forbindelse med det materiale, som Bent Jensen fik adgang til i de respektive myndigheders arkiver.

For Udenrigsministeriets vedkommende indledte Bent Jensen sin forskning i november 2004, hvor der blev indgået en særskilt aftale med ham om vilkårene for arkivadgangen til Udenrigsministeriet, som fortsat er gældende.

Hr. Morten Bødskov henviser til PET's afgørelse vedrørende den særskilte aftale, der vedrører forholdet mellem Bent Jensen og PET. Da denne aftale ikke vedrører Udenrigsministeriet, har jeg derfor – ligesom statsministeren – ingen bemærkninger til PET's afgørelse.

Morten Bødskov (S):

Det er jo rigtigt nok, som udenrigsministeren siger, at Statsministeriet virkede som sådan en koordinationsenhed for den samlede adgang til arkiverne, som Bent Jensen ønskede, og at der så efterfølgende er lavet særlige aftaler med de pågældende myndigheder og ministerier.

Men giver det slet ikke anledning til nogen form for bekymring, at den pågældende forsker, Bent Jensen, rent faktisk i et tilfælde allerede nu og jo meget groft har brudt sin tavshedspligt? Har udenrigsministeren ikke tænkt sig at lade det få nogen konsekvenser?

Har man i Udenrigsministeriet overvejet – og det er sådan set spørgsmålet – om den indskærpelse, som Politiets Efterretningstjeneste åbenbart har fundet det nødvendigt at komme med over for Bent Jensen, fordi han altså har brudt

reglerne, skal bevirke, at man vil tjekke op på, om Bent Jensen nu også udfører arbejdet på det grundlag, som han rent faktisk har fået lov til, når det gælder adgangen til Udenrigsministeriets arkiver?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg er da helt sikker på, at Bent Jensen da har skrevet sig den kendelse, eller hvad man skal kalde det, som PET kom med i forbindelse med Bent Jensens arbejde, bag øret, og derfor er jeg sikker på, at risikoen for misbrug af arkivadgangen ikke vil være til stede. Man laver ikke den fejl to gange.

Jeg skal lige minde om, at han i forskellige sammenhænge gennem årene har benyttet ministeriets arkiver. Han gjorde det senest i forbindelse med et forskningsprojekt vedrørende Færøerne under den kolde krig. Dette projekt blev gennemført, uden at det gav anledning til bemærkninger fra Udenrigsministeriets side, idet Bent Jensen overholdt den indgåede aftale.

Vi vil derfor fortsat behandle ansøgninger om arkivadgang efter den indgåede aftale, og den går jeg også ud fra at han overholder.

Kl. 13.05

Morten Bødskov (S):

Det er jo selvfølgelig helt i orden, at udenrigsministeren forventer, at Bent Jensen har tænkt sig at overholde det grundlag, som han har fået arkivadgangen på, men det undrer mig dog, at man ikke reagerer, når man nu i samarbejde med Statsministeriet har givet en mand samlet adgang til en god håndfuld centrale arkiver, der også omfatter, må man gå ud fra, stærkt fortrolige oplysninger.

Så kan udenrigsministeren selvfølgelig nævne som eksempel, at Bent Jensen tidligere har forsket, og at der ikke har været nogen problemer. Men når man via Statsministeriet får arkivadgang til en hel række arkiver, allierer sig med et førende dansk dagblad herhjemme og offentliggør en stor artikel på forsiden af det pågældende dagblad, hvor, hvis man læser PET's afgørelse, man jo bryder grundlaget for den tavshedspligt, undrer det os såre, at man i Udenrigsministeriet øjensynlig ikke har gjort sig nogen overvejelser om bare lige at tjekke op på, om den pågældende forsker nu også har forstået det grundlag, som han rent faktisk har fået adgang til Udenrigsministeriet på.

Han har jo fået det samlet via Statsministeriet. Der er lavet en aftale med Udenrigsministeriet,

men det, at han får det samlet, må da give grundlag for, at man er opmærksom på det, og at man, hvis man tog den her afgørelse alvorligt, ville reflektere lidt over, at det faktisk er blevet indskærpet, at han, når det gælder PET, skal overholde retningslinjerne i fremtiden. Men det må vi tage til efterretning at Udenrigsministeriet ikke har gjort sig nogen overvejelser om.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jo, men vi har jo bare gjort det i god tid.

Da Bent Jensen søgte om adgang til de statslige myndigheders arkiver vedrørende den kolde krig, bad han om at få adgang på de samme vilkår som DIIS, der allerede på det tidspunkt var i gang med sin udredning om Danmark under den kolde krig.

Jeg kan oplyse, at arkivloven kun omfatter materiale, der er ældre end 20 år, og som normalt befinder sig i Rigsarkivet. For at Bent Jensen, og DIIS før ham, kunne få adgang til den yngre del af materialet, som altså var mindre end 20 år gammelt, og som endnu befandt sig hos myndighederne og dermed kunne belyse den kolde krig helt frem til slutningen af 1980'erne, var der så behov for at indgå en aftale om arkivadgang på andre vilkår end arkivloven eller med andre ord: på særlige vilkår.

De særlige vilkår tager således navnlig sigte på at opstille retningslinjer for Bent Jensens adgang til de akter, der fortsat beror hos de statslige myndigheder og ikke er afleveret til Rigsarkivet. Dette var relevant i Udenrigsministeriets tilfælde, ligesom det har været hos andre berørte myndigheder.

Bent Jensen er i den forbindelse blevet sikkerhedsgodkendt, og så har han – og det er det afgørende her – desuden over for Udenrigsministeriet underskrevet en såkaldt løfteerklæring, hvor han bl.a. anerkender sin tavshedspligt, herunder at han ikke uretmæssigt må videregive oplysninger til tredjepart. Der har altså ikke været grund til at sætte spørgsmålstegn ved, om han lever op til disse retningslinjer, og han har altså også leveret en skriftlig løfteerklæring. Jeg går også ud fra på baggrund af PET-sagen, at der ikke er nogen risiko for, at han skulle bryde den løfteerklæring.

Formanden:

Der er noteret to medspørgere, først fru Pernille Frahm.

Pernille Frahm (SF):

Det undrer mig meget, at udenrigsministeren tager så let på den sag, for jeg ved, at man i andre sager har taget det her med brud på tavshedspligten meget, meget alvorligt. Det har været sådan nogle ting som forholdet til andre magter og forholdet til samarbejdspartnere og den slags.

Kan udenrigsministeren forklare os lidt om, hvorfor man lader Bent Jensen slippe af sted med at bryde tavshedspligten og fortsat giver ham arkivadgang, mens man på den anden side dømte Frank Grevil ganske hårdt for *hans* brud på tavshedspligten?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes da, fru Pernille Frahm har fuldstændig ret i at tage denne sag alvorligt, for når der er en tavshedspligt, skal den også overholdes, og når der er en løfteerklæring, skal den også respekteres. Men der er jo bare tale om, at han altså ikke har brudt noget over for Udenrigsministeriet. Og det, som måtte være sket i forbindelse med PET, skal PET selv tage sig af, og PET har taget sig af det. Så jeg går ikke ud fra, at der vil blive leveret den samme fejl over for Udenrigsministeriet.

Men jeg er helt enig med fru Pernille Frahm i – det skal jeg også understrege her, og det kan Bent Jensen så også læse i udskriften – at det er en alvorlig sag at få adgang til vores arkiver, hvis man så bryder aftalen, og det må vi jo holde øje med ikke sker.

Pernille Frahm (SF):

Det er muligt, jeg er naiv, men jeg forestillede mig, at man i Udenrigsministeriet og andre steder gjorde sig nogle overvejelser, at der er sådan en sikkerhedsclearingsprocedure, som bl.a. består i at undersøge, om folk tidligere har levet op til de aftaler, de har indgået, og det ansvar, de har påtaget sig. Og derfor undrer det mig såre, at udenrigsministeren mener, at det, at Bent Jensen bryder loven en gang, nok betyder, at han kun gør det en gang.

Kl. 13.10

Hvordan kan det være, at man tager så let på den her sag, når man ellers tager så alvorligt på folks evne til at overholde loven og de aftaler, de har indgået i andre sager?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Altså, der er jo heller ikke noget, der hedder dobbeltstraf. Jeg ved, at fru Pernille Frahm er et meget retsbevidst menneske, og det betyder jo,

at fru Pernille Frahm går imod, at man skal lægge en masse straffe oven på hinanden, så der er folk, der kan få 5 år og 5 år og 5 år, og det så bliver 15 år. Det er fru Pernille Frahm jo imod, ligesom hun jo også er imod tredobbelt livsvarigt.

Det vil sige, at PET jo altså har leveret, hvad der skal leveres efter den aftale, som var mellem dem. Hvis jeg så bare kalkulerer PET's beslutning over på Udenrigsministeriet, uden at der har været noget at sætte en finger på fra Udenrigsministeriets side, så giver jeg for så vidt en dobbeltstraf til personen, og det ved jeg at fru Pernille Frahm er meget imod i andre sammenhænge.

Formanden:

Så er det hr. Rasmus Prehn som medspørger.

Rasmus Prehn (S):

Der er jo ikke på nogen som helst måde tale om nogen form for straf. Der er slet ikke nogen her i salen, der har talt om straf. Det, der er nogle, der har talt om her i salen, er, at man skal indskærpe over for professor Bent Jensen, at de regler, der er skrevet under på, altså skal overholdes.

Og der vil jeg gerne vide: Når vi har en professor, der allerede en gang har skrevet under på noget og så med det samme efterfølgende simpelt hen har brudt den aftale ved at bryde sin tavshedspligt, offentliggøre personfølsomme oplysninger, offentliggøre ellers særligt fortroligtstemplede oplysninger, hvordan kan udenrigsministeren så vide sig sikker på, at den mand ikke vil gøre det igen?

Udenrigsministeren siger lidt kækt, at han formoder, at professor Bent Jensen har skrevet sig det bag øret, men er det nu tilstrækkeligt, når han ikke engang har overholdt det, han har skrevet under på?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil henholde mig til mine tidligere svar. Han har haft en sag med PET, og den er afklaret i forhold til PET. Han har ikke haft en sag med Udenrigsministeriet, og jeg går heller ikke ud fra, på baggrund af det, der er sket, at der kommer en sådan fejltagelse en gang til.

Rasmus Prehn (S):

Det var jo ikke rigtig noget svar. Der er altså her tale om en person, en offentligt finansieret professor, som straks han har skrevet under på, at han vil overholde nogle regler, skynder sig at bryde dem og offentliggøre oplysninger, der el-

lers er fortrolige, tilmed til et stort dansk dagblad, hvor han hænger navngivne personer ud. Hvordan kan udenrigsministeren leve med, at en sådan mand bliver ved med at have adgang til Udenrigsministeriets arkiver, uden at det bliver særligt indskærpet, at man selvfølgelig forventer, at de regler, der er aftalt, bliver overholdt?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes da, det er meget logisk, at vi da ikke, når vi på forhånd har sikret os en skriftlig løfteerklæring og der også har været en sikkerheds-godkendelse, som fru Pernille Frahm nævnte, går ud fra, at det menneske bryder sin skriftlige løfteerklæring, når han ved, hvad det er, der er betingelserne for arkivadgang. Det kan jeg da ikke tage som udgangspunkt at han gør. Den anden sag betragter jeg som sluttet og som en lærestreg. Derfor tror jeg ikke, det sker igen.

Formanden:

Så er det hr. Morten Bødskov for et sidste spørgsmål.

Morten Bødskov (S):

Jeg forstår godt, hvorfor udenrigsministeren vil gøre det her til et forhold mellem Politiets Efterretningstjeneste og den pågældende professor, men vi er jo bare nødt til at holde fast i, at den samlede klassifikation, altså det, at Bent Jensen har fået adgang til yderst hemmelige oplysninger, ikke er sket mellem eksempelvis Udenrigsministeriet og Bent Jensen, men mellem Bent Jensen og Statsministeriet.

Den medførte, at Bent Jensen har skrevet under på en række retningslinjer. Under det får han adgang til Politiets Efterretningstjenestes arkiver, han får adgang til Forsvarsministeriets arkiver, og han får adgang til Udenrigsministeriets arkiver. Han bryder så grundlaget for adgangen til Politiets Efterretningstjenestes arkiver, som han altså i udgangspunktet har fået af Statsministeriet.

Der er det, vi undrer os over, at man ikke fra Udenrigsministeriets side ser med meget stor alvor på, at grundlaget er blevet brudt, hvad det er for oplysninger, der er videregivet, hvem det er – det er en professor, og man må gå ud fra, at han forstår det, når han får stukket sådan et papir i hånden – og i hvilken sammenhæng formidlingen af de har oplysninger, som altså sker på et brudt grundlag, videre foregår.

Har man ikke gjort sig nogen overvejelser i Udenrigsministeriet om, at det da ikke er særlig sikkert? Måske skulle man lige prøve at indskærpe over for den pågældende forsker, hvad det er for et grundlag, man i regi af Udenrigsministeriet har for at have fået adgang til arkiverne.

Kl. 13.15

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Der er altså ikke tale om, at det er en generel erklæring, der er underskrevet. Der er underskrevet en klar løfteerklæring i forhold til Udenrigsministeriet. Og det betyder altså, at forskeren er blevet sikkerhedsgodkendt; at myndigheden – altså her Udenrigsministeriet – i al væsentlighed giver forskeren adgang til at gennemgå relevant materiale i ministeriets varetægt, så det sikres, at det historiske forløb bliver fuldt belyst; og at der desuden åbnes mulighed for at gennemføre forskningen hos myndigheden, låne kontorfaciliteter osv.

Nu kommer så det væsentlige i forhold til hr. Morten Bødskov og spørgerne. Forskeren underskriver en løfteerklæring hos hver myndighed – hos *hver* myndighed – hvor han bekræfter, at han vil opfylde de pligter, der gælder i forbindelse med adgang til materialet, herunder at han er bundet af tavshedspligt og ikke uretmæssigt må videregive fortrolige oplysninger.

Det følger heraf – og det er det, der i nogen grad skulle kunne berolige hr. Bødskov – at forskeren kun må benytte materiale, som myndigheden har givet samtykke til offentliggørelse af. Denne vurdering sker ved, at forskeren fremlægger et manuskript eller en liste med dokumenter, som han ønsker at benytte i sin fremstilling, hvorefter myndigheden konkret gennemgår dem.

Så det er altså også muligt for Udenrigsministeriet på baggrund af den pågældende sag at holde ekstra øje med det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4550

2) Til forsvarsministeren af:

Rasmus Prehn (S):

»Giver PET's afgørelse om, at professor Bent Jensen har brudt grundlaget for sin adgang til PET's arkiver, Forsvarsministeriet anledning til at ændre Bent Jensens muligheder for adgang til

de arkiver, han i Forsvarsministeriet har fået aktindsigt i?«

Rasmus Prehn (S):

Nu har vi lige spurgt ind til de arkiver, som professor Bent Jensen har adgang til i Udenrigsministeriet. Det er jo sådan, at professoren også har adgang til arkiver i Forsvarsministeriet. Vi har set, at professoren, efter ellers at have skrevet under på, at han selvfølgelig ikke vil bryde tavshedspligten, som det første – straks han har skrevet under – simpelt hen offentliggør personfølsomme oplysninger, offentliggør ellers særligt fortroligtstemplede oplysninger i et stort dagblad.

Det har han så fået en reprimande af Politiets Efterretningstjeneste for at have gjort, men det er jo interessant at høre, hvad forsvarsministeren har tænkt sig at gøre for særligt at indskærpe over for professor Bent Jensen, at det her altså skal overholdes. Vil det få nogen konsekvenser, vil professor Bent Jensen have samme adgang til arkiverne, som han hele tiden har haft, eller vil forsvarsministeren tage en særlig samtale med professor Bent Jensen om, hvordan det her skal overholdes?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Først vil jeg have lov til at sige tak for spørgsmålet. Det er vigtigt for mig her at understrege, at der er lavet en aftale mellem Forsvarsministeriet og Bent Jensen – ligesom der i øvrigt er mellem Bent Jensen og Udenrigsministeriet og Bent Jensen og Politiets Efterretningstjeneste – og gældende aftaler og aftaler omkring tavshed skal overholdes. Jeg føler mig godt dækket ind af det, udenrigsministeren sagde, for det lå helt på linje med det svar, jeg vil give.

Jeg må sige, at Bent Jensens adgang til PET's arkiver jo principielt er en sag mellem professor Bent Jensen og Politiets Efterretningstjeneste. Adgangen til de arkiver, som ligger under mit ressortområde, ja, den finder jo sted i forhold til de regler, der er opstillet på området, og jeg finder for nærværende ikke behov for at ændre i praktiseringen af disse regler over for Bent Jensen.

Men jeg er helt opmærksom på, at der foreligger den her tavshedserklæring, og den har jeg selvfølgelig en forventning om bliver overholdt.

Rasmus Prehn (S):

Er forsvarsministeren slet ikke foruroliget over at have en aftale med en sådan professor, altså

med en professor, som, straks han har skrevet under på et stykke papir om at overholde nogle aftaler med Politiets Efterretningstjeneste, skynder sig ud og bryder aftalen? Forsvarsministeren har den samme aftale omkring arkiverne i Forsvarsministeriet, men kan forsvarsministeren virkelig være tryk ved at have sådan en professor rendende rundt i sine arkiver?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det er sådan, at fordi der er en, der har fået et klip i kørekortet, betyder det jo ikke, at han ikke længere kan sætte sig i en bil og køre. Det samme er gældende her. Der er brudt en aftale mellem Politiets Efterretningstjeneste og professoren. Det har professoren fået en påtale for, og det er klart, at man så har en skærpet opmærksomhed, så at sige, men det giver ikke anledning til, at jeg vil ændre praktiseringen af de regler.

Vi skal huske på, at adgangen til folkkrigsarkiverne er noget, vi debatterede i Folketinget. Vi har jo besluttet, at forskere i øget omfang skal have adgang til arkiverne, men vi prøver så at sikre os, bl.a. med de her tavshedserklæringer, og jeg vil selvfølgelig følge det nøje.

Men den sag, der er i øjeblikket – eller har været – mellem PET og professor Bent Jensen, giver mig ikke anledning til at ændre på praktiseringen af mine regler.

Rasmus Prehn (S):

Nu er forsvarsministeren jo kendt som en helt usædvanlig flink mand, og det er åbenbart sådan, at forsvarsministeren vurderer det her til at svare til et klip i kørekortet. Vi er lidt mere strikse med regler i Socialdemokratiet, så vi vil gerne foreslå en vejledende køreprøve.

I den forbindelse kunne man jo godt forestille sig, at forsvarsministeren simpelt hen tog professor Bent Jensen til en samtale og foretog en sådan vejledende køreprøve, hvor man i hvert fald i forhold til Forsvarsministeriet sikrede sig, at professoren, der øjensynlig ikke i første omgang har forstået budskabet efter at have siddet og skrevet under, men skynder sig at bryde reglerne, har forstået, hvad det er, der er tale om.

Vil forsvarsministeren foranledige en sådan vejledende køreprøve for professor Bent Jensen?

Kl. 13.20

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg kan sige, at jeg synes, det ville være upassende, hvis jeg som forsvarsminister inviterede professor Bent Jensen ind til en samtale om det her.

Det er sådan, at professoren er ansat af et selvstændigt og uafhængigt center. Ansættelsesproceduren er forestået af bestyrelsen, og der er lavet særskilte aftaler med PET, Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet. Jeg har ligesom udenrigsministeren det udgangspunkt, at de regler og aftaler, der er indgået, vil professoren overholde. Man kan vel sige det på den måde, at jeg er overbevist om, at professoren tager den næste til efterretning, som han fik af Politiets Efterretningstjeneste. Jeg har en klar forventning om, at professoren overholder de regler og aftaler, der er indgået med min ressource.

Formanden:

Så er der et par medspørgere. Først er det fru Pernille Frahm.

Pernille Frahm (SF):

Som jeg har læst Bent Jensen i artikler og den slags rundtomkring, er han såmænd ikke særlig påvirket af, at han har fået en næse. Man kan godt læse ham sådan, at han faktisk ikke engang mener, han har fået en næse.

Derfor undrer det mig virkelig, at forsvarsministeren fastholder den forventning. Men billedet af et klip i kørekortet er måske meget godt. Han har et klip hos PET, og så har han et klip i Udenrigsministeriet, og så har han et klip i Forsvarsministeriet. Først når han har brugt alle sine tre klip, kan det være, at man vil forholde sig til det.

Tænk, jeg har det sådan, at jeg tvivler lidt på, at det overhovedet vil betyde noget, hvor mange klip han får. Det virker for mig som det rene kammerateri, fordi der er så stor forskel på, hvordan man har tacklet den her sag, og hvordan man tidligere har tacklet sager om brud på tavshedspligten.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Nu kunne man jo også forestille sig, at det var mere end et klip, der var blevet givet i det her tilfælde. Men lad mig sige det på denne måde: Vi har besluttet, at der skal forskes mere i den kolde krig. Professor Bent Jensen har søgt og ifølge aftale fået adgang til arkiverne. Det, at man har lavet særskilte aftaler, skyldes jo netop, at det enkelte område så kan følge, om vedkommende nu opfylder kravene til arkivadgang. Det gjorde man så ikke i forhold til Politiets Efterretningstjeneste. Det er jo dybest set en sag mellem Politiets Efterretningstjeneste og Bent Jensen.

Men jeg vil da sige, at det selvfølgelig ikke er noget, der går upåagtet hen, og naturligvis er det noget, vi vil følge, for regler er til for at overholdes. Og så må jeg sige, at det jo ikke er op til mig på forhånd at dømme nogen. Jeg har en forventning om, at professoren overholder reglerne, men vi følger selvfølgelig situationen og adgangen nøje.

Pernille Frahm (SF):

Der er altså virkelig et påfaldende misforhold mellem, hvordan Bent Jensen indtil videre har praktiseret sin aftale og forsvarsministerens blinde tillid til, at den her gang gør han det nok. Og så er der det, at sådan en som mig ikke engang kan få lov til at se mine egne akter. Der er den der blinde tillid til, at fordi manden politisk er blevet udpeget til det her job og åbenbart har gode kontakter tæt på regeringen, så regner man med, at han nok vil overholde det efter at have fået en rettesættelse.

Hvordan kan det være, at en mand som Frank Grevil f.eks. skulle både straffes og fyres for sit brud på tavshedspligten?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Nu er det jo vigtigt for mig at sige, at der er en klar adskillelse mellem den lovgivende, den dømmende og den udøvende magt, og det tilkommer ikke mig hverken at ville dømme professor Bent Jensen eller for den sags skyld Frank Grevil. Det er der andre der tager sig af.

Jeg er nødt til at sige, at det center, der er tale om, Center for Koldkrigsforskning, altså er et selvstændigt og uafhængigt center. De har en ansættelsesprocedure i relation til centerlederen. Vi har ikke haft nogen indflydelse på, hvem man har ansat. Det har man altså gjort ude i centerets bestyrelse.

Jeg vil sige, at jeg fortsat vil behandle ansøgninger om indsigt i arkiverne efter de retningslinjer, der ligger i øjeblikket, og jeg ser altså ikke for nærværende noget behov for særlige begrænsninger i forhold til Bent Jensen eller for den sags skyld andre forskere.

Formanden:

Så er det hr. Morten Bødskov som medspørger.

Morten Bødskov (S):

Jeg ved ikke, om det var en fortalelse, men forsvarsministeren sagde: Vi følger situationen nøje. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad det er, Forsvarsministeriet følger nøje.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Nu er der lavet aftaler med Politiets Efterretningstjeneste, med Udenrigsministeriet og med Forsvarsministeriet, og lige så meget som jeg nu har bemærket, at der har været en sag mellem professor Bent Jensen og Udenrigsministeriet, er det jo klart, at jeg ikke bare sidder, hvis der kommer en sag eller andre ting dukker frem, for så er det selvfølgelig noget, som vil indgå i ens overvejelser.

Når jeg står her og siger, at jeg ikke for nærværende finder anledning til at begrænse nogen forskeres, ej heller Bent Jensens adgang til mine arkiver, så er det, fordi jeg ikke finder anledning til det. Men professoren har forhåbentlig lært af det – hvad skal vi sige – klip i kørekortet, der er givet i forbindelse med adgangen til PET's arkiver.

Men selv om man kan sige, at en gang er ingen gang, så er det jo vigtigt at understrege, at de regler, der er for adgang til arkiver, hvad enten det er i Udenrigsministeriet, Justitsministeriet eller Forsvarsministeriet, skal overholdes. Derfor siger jeg, at nu følger vi det, fordi der har været et brud på tavshedspligten, og det har der så været en sag om mellem professoren og Politiets Efterretningstjeneste.

Morten Bødskov (S):

Jeg synes faktisk, at det er et meget, meget fint svar, vi får af forsvarsministeren, for det kunne vi jo hverken få fra statsministeren eller udenrigsministeren før. Men øjensynlig ved forsvarsministeren jo godt, at der her virkelig er tale om en dårlig sag. En mand, der er politisk udpeget, sat i sving med at lave politisk bestilt arbejde, bryder tavshedserklæringerne, og nu siger forsvarsministeren, at fordi man har brudt tavshedserklæringen, vil han følge situationen nøje.

Det var lige nøjagtig det, vi gerne ville have ud af det her spørgsmål, for det er alvorligt. Der skal forskes i det her, men det, at der skal forskes i det her område – det håber jeg forsvarsministeren er enig med mig i – kan under ingen omstændigheder berettige, at folk, der får adgang til arkiverne, bryder grundlaget for adgangen til arkiverne.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jamen det startede jeg sådan set også med at sige allerede til det første spørgsmål. Det er jeg fuldstændig enig i. Der er jo regler om arkivad-

gang, og de regler har man underskrevet, og de regler er lavet for at blive overholdt. Deri er vi fuldstændig enige.

Jeg er også enig med hr. Morten Bødskov i, at der skal forskes i det. Det er bl.a. også derfor, at man i Folketinget har taget stilling til det. Men en ting vil jeg så dog lige anke igen, nemlig hr. Morten Bødskovs udsagn om, at det skulle være en politisk udpeget professor. Jeg har altså ikke udpeget professoren. I henhold til aktstykke 103 af 31. januar 2006 er Center for Koldkrigsforskning et selvstændigt og uafhængigt center. Det vil jeg gerne understrege.

Men jeg vil gerne give det tilsagn, at jeg finder det lige så vigtigt som hr. Morten Bødskov, at reglerne om arkivadgang bliver overholdt, for risikoen er, at man så stopper andre forskeres adgang til arkiver, hvis reglerne bliver brudt den ene gang efter den anden. Det har jeg hverken som borger i Danmark eller som politiker eller som minister nogen som helst interesse i.

Formanden:

Så er det hr. Rasmus Prehn for et afsluttende spørgsmål.

Rasmus Prehn (S):

Nu havde jeg ellers lige lagt op til at rose forsvarsministeren, men det kommer jeg tilbage til.

Jeg vil gerne starte med at sige noget om det med politisk styret forskning. Det er jo klart for enhver, at der her er tale om en politisk styret forskning, og det aktstykke, som ministeren henviser til, er jo bare udenomssnak. Sagen er, at det etablerede forskningsrådgivningssystem, som forsvarsministeren i øvrigt selv er medlem af og har været med til at stemme for, er holdt udenfor. Store dele af hele det forskningsrådgivende system har taget afstand fra den her form for politisk styret forskning.

Jeg vil gerne sige, at det er prisværdig klar tale, vi i øvrigt hører fra forsvarsministeren. Man ser også, at forsvarsministeren direkte tager fingrene ud af ørerne og lytter efter, og i modsætning til hos statsministeren og udenrigsministeren får vi den her klare tale, hvor ministeren simpelt hen understreger, at professoren *har* brudt nogle regler, og at han *bør* lære af det. Forsvarsministeren går endda så langt som til at takserer det til et klip i kørekortet. Det synes jeg er prisværdigt.

Vi ville gerne fra socialdemokratisk side have takseret det til en vejledende køreprøve. Det er forsvarsministeren så ikke klar til, men jeg tror,

at professor Bent Jensen, som jeg formoder sidder derhjemme og lytter med, har noteret sig det her og ikke begår samme fejl igen. Det må vi i hvert fald håbe.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg vil slutte af med og takke for spørgsmålet igen, for det er vigtigt at understrege, at der er tale om regler, som skal overholdes. Den pågældende sag er en sag mellem professoren og Politiets Efterretningstjeneste, men der er så lavet af-taler med bl.a. Forsvarsministeriet, og jeg vil fortsat behandle ansøgningerne også fra Bent Jensen.

Jeg ser for nærværende ikke anledning til at foretage begrænsninger, ej heller i forhold til Bent Jensen eller for den sags skyld andre forskere, men jeg vil gerne understrege her, at det som forsvarsminister er mig magtpåliggende, at de, der får adgang til de arkiver, som er under mit ressort, selvfølgelig overholder de regler, der gælder for arkiverne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4552

3) Til forsvarsministeren af:

Rasmus Prehn (S):

»Hvilke konsekvenser mener ministeren det bør få for Forsvarsakademiets Center for Koldkrigs-forsknings fremtidige virke, at dets leder, professor Bent Jensen, har brudt den underskrevne tavshedserklæring, som var grundlag for, at Statsministeriet gav Bent Jensen aktindsigt i bl.a. PET's arkiver?«

Kl. 13.30

Rasmus Prehn (S):

Som forsvarsministeren allerede har antydnet, ligger det her nye Center for Koldkrigsforskning jo i Forsvarsministeriets regi, ganske vist med en selvstændig bestyrelse, og om lidt får vi lejlighed til at høre forsvarsministeren komme med en lang tale om det. Men det ændrer ikke ved, at regeringen har ansvaret for at have sat det her politisk styrede forskningsprojekt i gang og for at have placeret det under Forsvarsministeriet, hvilket er besynderligt, for det burde jo ligge under Forskningsministeriet under det forsknings-rådgivende system.

Men det er nu engang sådan. Og vi har set, at det første, professoren foretager sig for skatte-

ydernes penge, det, han kalder forskning, er at bryde de aftaler, der er indgået med Politiets Efterretningstjeneste, og hænge navngivne personer ud.

Det er altså propaganda, der bliver foretaget; det er ikke forskning, der bliver drevet. Det er hverken mere eller mindre end en skandale rent forskningsmæssigt. Får det forsvarsministeren til politisk at gøre sig nogle overvejelser over, hvorvidt det skal få konsekvenser for det forskningscenter, der er, som jo langt mere har præg af propaganda end af forskning?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Noget af det, jeg kommer til at sige, bliver en gentagelse af svar på tidligere spørgsmål, men jeg vil gerne slå fast, at der altså ikke er tale om Forsvarsakademiets Center for Koldkrigsstudier. I henhold til det aktstykke, jeg nævnte før, aktstykke 103 fra den 31. januar 2006, er det altså vigtigt for mig at sige, at Center for Koldkrigsforskning er et selvstændigt, uafhængigt center.

Af vedtægterne for centeret fremgår det, at centeret er samplaceret med Forsvarsakademiet på Svanemøllens Kaserne. For så vidt angår koldkrigscenterets leder, fremgår det også eksplicit af det førnævnte aktstykke og af vedtægterne, at det er en selvstændig og uafhængig centerbestyrelse, der har ansættelseskompetence i relation til centerlederen.

Derfor er det jo dybest set også centerets bestyrelse, der tager stilling til centerets fremtidige virke. Det er sådan, at formanden bliver udpeget, og så er der to fra forskningsrådet, så vidt jeg husker. Derfor er der altså tale om, at det er en selvstændig bestyrelse, hvor jeg hverken kan eller vil gå ind og blande mig i dens virke i forhold til professoren eller centerets daglige virke i øvrigt.

Rasmus Prehn (S):

Jeg vil gerne have forsvarsministeren til helt simpelt at bekræfte, at det her forskningscenter ikke, som i øvrigt langt størstedelen af forskningen i Danmark, er placeret som en del af det forskningsrådgivende system, men at det er noget, der er lagt uden for dette. Er det korrekt, eller er det ikke korrekt?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jamen det er det jo, for det ligger under Forsvarsministeriet. Nu er det ikke sådan, at jeg er på strandhugst i andre ministerier, eller at jeg vil lave sådan et superministerium omkring forsvar

og forskning – og hvad skulle det næste så være? Skulle det være min gode ven kirkeministerens ressort? Det har jeg faktisk ikke nogen intentioner om.

Nu ligger det så hos mig, men selv om det er samplaceret med Forsvarsakademiet, er det ude i armslængdes afstand, der er en selvstændig bestyrelse, og jeg hverken kan eller vil blande mig i centerets daglige virke. Det ville jo også være noget, som ville give anledning til løftede øjenbryn mange steder, hvis jeg blandede mig i, hvad den selvstændige bestyrelse i øvrigt foretog sig i forhold til den forskning, som centerets bestyrelse har besluttet, og som man nu har ansat en centerchef til at forestå.

Rasmus Prehn (S):

Jeg vil sætte stor pris på, at forsvarsministeren her ærligt tilkendegiver, at han ikke har planer om at udvide sin ministerielle ressort til også at omfatte Kirkeministeriet. Det kunne blive vældig festligt, tror jeg, eller dybt problematisk.

Men det, jeg gerne vil have forsvarsministeren til at svare på, er: Hvis nu forsvarsministeren bliver sat i en situation, hvor forsvarsministeren igen skal tage stilling til at få lagt sådan et forskningscenter under sig, hvilket er fuldstændig unormalt, vil al den virak, der har været, al den kritik, der har været, så få forsvarsministeren til at tænke sig om en ekstra gang, inden han tager det politiske ansvar for sådan et propagandistisk forskningscenter?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Til det med at tænke sig om: Det er altså sådan, at de nu sidder ude i Forsvarsakademiet, og at der er udpeget en formand for bestyrelsen; der sidder nu en bestyrelse, der arbejder selvstændigt. Jeg medgiver da gerne spørgeren, at der har været en del virak om det.

Jeg prøver så på bedste vis at svare ordentligt og redeligt på det og forhåbentlig også at give et indtryk af, at det ikke er noget, jeg gør med ført hånd. Jeg blander mig ikke i den daglige drift af det her koldkrigscenter. Det er også derfor, jeg selvfølgelig stiller mig til rådighed og svarer på spørgsmål både mundtligt og skriftligt – det skal jeg også – men forhåbentlig for også at give spørgeren det indtryk, at jeg rent faktisk holder mig til armslængdeprincippet, og at jeg ikke går ud og laver politisk forskning. Jeg dikterer ikke, hvad koldkrigscenteret skal forsøge i eller for den sags skyld nå frem til, men jeg noterer mig blot, at der er en selvstændig bestyrelse, som tager

stilling til centerets fremtid og de forskningsprojekter, man i øvrigt vil kaste sig ud i.

Formanden:

Også her er der to medspørgere. Først er det fru Pernille Frahm.

Kl. 13.35

Pernille Frahm (SF):

Nej, det er ikke forsvarsministeren, der har bestemt det her. Det blev bestemt længe før, da man kasserede den første rapport og ønskede en, der virkelig kunne sige noget grimt om venstrefløjens i 1980'erne. Da blev det her politisk bestemt. Men jeg synes sådan set ikke, at det er indholdet af forskningen og centeret, der er interessant, men det med, hvordan man får arkivadgang, eller rettere, om man kan blive ved med at have det, hvis man så åbenlyst bryder reglerne, som hr. Bent Jensen har gjort.

Jeg spørger, fordi jeg jo dybest set mener, at man burde have en langt mere åben arkivpolitik i Danmark, end man har. Vi er jo et af de mest lukkede lande, og det, der undrer mig, er, at man på den ene side har de her ekstremt strikse regler i Danmark – det er jo sværere at få adgang i Danmark end i USA – men når en person så bryder dem, gør det på den anden side ingenting, hvis det bare er en af kammeraterne.

Hvordan har forsvarsministeren det med at skulle acceptere, at sådan en mand stadig væk har arkivadgang, efter at han tydeligvis har brudt reglerne en gang?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Baggrunden for Bent Jensens adgang til de her arkiver tilkommer det altså ikke mig at redegøre for. Det gjorde statsministeren i svaret på spørgsmål nr. S 4409, som jeg vil henvise til. Men jeg vil gerne sige til fru Pernille Frahm, at jeg ikke går ind for nogen form for politisk styret forskning, og jeg må sige, at jeg også er tilhænger af, at der bliver øget adgang til arkiver i Danmark.

Vi har haft debatten i Folketinget, og det her er så et skridt på vejen. Der har været flere muligheder for at diskutere det i Folketinget, og jeg mener dybest set, det er vigtigt, at der bliver forsket i snart sagt alt, herunder også den kolde krig, men at det selvfølgelig er fri og uafhængig forskning.

Det er jo det, der sikrer, at vi får om ikke det rigtige billede, så i hvert fald den pågældende

forskers billede af, hvad der sker. Det er så den pågældende forsker, der beslutter sig for, hvordan han mener virkeligheden skal være, men så er der også andre, der får den samme mulighed. Så kan man jo efterfølgende tage en debat og en diskussion, men politisk styret forskning går jeg bestemt ikke ind for.

Pernille Frahm (SF):

Nej, men det er jo heller ikke forsvarsministeren, der skal styre forskningen, og det bør i princippet heller ikke være nogen andre politikere, der gør det. Men det her drejer sig om, hvorvidt forsvarsministeren mener, at der fortsat skal være den samme adgang til forsvarsarkiver for Bent Jensen, som der har været tidligere.

Mener forsvarsministeren, at det, at man åbenlyst har brudt reglerne en gang, slet ingen konsekvenser skal have? Vil det være den fremtidige politik også for Forsvarsministeriet, når nye ansøgere kommer og søger om aktindsigt, at har de brudt den tidligere, gør det ikke noget, for en gang må man godt, og så kan man godt få aktindsigt en gang til?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Der vil jeg så henvise til nogle af de svar, jeg gav på det tidligere spørgsmål, og til det, som udenrigsministeren har sagt, for det er sådan, at man ikke underskriver en erklæring om tavshed for så bare at bryde den. Der er altså en grund til, at der er regler for arkivadgang i Danmark. Der er en grund til, at man underskriver den erklæring.

Det var bl.a. med baggrund i den erklæring, at der var en sag mellem professor Bent Jensen og Politiets Efterretningstjeneste. Jeg vil sige, at jeg også har nogle regler for adgang til de arkiver, som ligger ovre i Forsvarsministeriet, og de retningslinjer, der ligger, vil jeg selvfølgelig strikte holde mig til. Som jeg sagde i mit tidligere svar, vil jeg i øjeblikket ikke ændre noget eller lave begrænsninger over for Bent Jensen eller for den sags skyld andre forskere, men jeg har jo svaret og sagt, at det er en alvorlig sag, hvis man bryder de aftaler, der er lavet om tavshedspligt, for det kan have den konsekvens, at man ikke får adgang til arkiver, ligesom det desværre kan have den konsekvens, at andre heller ikke vil få adgang til dem, og det er jo dybest set ikke det, Folketinget og jeg vil. Vi vil jo netop gerne have, at der bliver øget adgang til de arkiver, som ligger.

Morten Bødskov (S):

Forsvarsministeren siger, at man ikke er interesseret i politisk styret forskning, og det er vi sådan set meget glade for at forsvarsministeren siger, men det er dog svært at komme uden om, at det her virker en kendte styret. Det her center er jo helt åbenlyst oprettet til en lejlighed. Bevillingen til det er aftalt i en finanslov mellem ministerens parti, Venstre, og De Konservative og Dansk Folkeparti.

Det undrer mig lidt. Jeg forstår godt, at man har en dårlig sag her. Man har, politisk bevidst, sat en mand i spidsen for at forske i det her område. Der er ikke rigtig nogen, der vil tage ansvaret for, hvad konsekvenserne er af, at han nu har brudt grundlaget for sin forskning, altså har brudt tavshedspligten, har brudt forvaltningslovens erklæringer om det, og som sagt har brudt grundlaget for at få adgang til Politiets Efterretningstjenestest arkiver.

Kl. 13.40

Centeret ligger under Forsvarsministeriet. Kunne det her ikke foranledige forsvarsministeren til at gøre sig nogle overvejelser om den model, man har anvendt, hvor man altså på en finanslov afsætter penge til det, og man mere eller mindre politisk udpeger en person til at sætte sig i spidsen for det? Er det en sti, man skal betrede i fremtiden? Giver det ikke anledning til nogle overvejelser i Forsvarsministeriet?

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg vil lige tage udgangspunkt i § 9 i vedtægterne for Center for forskning vedrørende Danmark under den kolde krig, og der står:

Bestyrelsesformanden udpeges af forsvarsministeren, 2 bestyrelsesmedlemmer udpeges af forsvarsministeren, yderligere 2 bestyrelsesmedlemmer udpeges efter indstilling fra Det Strategiske Forskningsråd under Forsknings- og Innovationsstyrelsen. Bestyrelsen ansætter efter opslag en centerleder, som leder centerets forskning, og som efter yderligere opslag ansætter de øvrige medarbejdere. Centerlederen har ansvaret for forskningen og formidlingen om den kolde krig. Bestyrelsen kan indgå resultataftale med centerlederen, og ansættelse og afskedigelse sker administrativt gennem Personeltjenesten.

Det, jeg vil sige, er, at jeg ikke har ansat professor Bent Jensen; det har bestyrelsen. Og nu kan man sige, at der ligger en politisk aftale, og den politiske aftale er så den, der bliver udmøntet i Center for Koldkrigsforskning. Men det er

så også sådan, at man laver det på en måde, så man er ude i armslængdeprincippet, således at det er bestyrelsen, der ansætter lederen, det er bestyrelsen, der har ansvaret. Og det betyder, at jeg ikke blander mig i den aktuelle forskning. Det hverken kan eller vil eller skal jeg.

Morten Bødskov (S):

Jeg er glad for, at forsvarsministeren indrømmer, at det her center er blevet til på en usædvanlig måde. Det kan jeg se at forsvarsministeren også nikker til mig om nu. Det er jeg meget glad for.

Det kunne jo så godt være – når man nu så har set, at den pågældende person, som er blevet sat i spidsen for det, ikke kan finde ud af, hvordan han skal overholde grundlaget for sin forskning og især tavshedserklæringen – at det giver Forsvarsministeriet anledning til at gøre sig nogle overvejelser om måden, det her center er kommet til verden på. Er det en sti, man fra Forsvarsministeriets side vil følge i fremtiden?

Nu taler vi om uafhængig og fri forskning, men vil det ikke være naturligt, at man, hvis man gerne vil have forsket i det her område – og det er vi sådan set helt enige i at der skal forskes i – så for at undgå det her i fremtiden siger: O.k., det at lave skumle aftaler om natten ovre i Finansministeriet om at få politisk styret forskning var ikke vejen. Vi er interesseret i at få forsket i det her, det er der en bred enighed om i Folketinget, og så placerer vi den her forskning de steder, hvor den nu engang skal placeres, og hvor den i en hel række andre tilfælde er blevet placeret, eksempelvis med afsæt i vores universiteter.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg kan igen ikke lade være med at sige, at der altså, desuagtet at det ikke ligner andre forskningsinstitutioner i Danmark, er tale om, at det er en uafhængig bestyrelse, som ansætter en centerleder. Jeg har jo stået og sagt: Regler for arkivadgang er vigtige, og regler er til for at blive overholdt. Jeg har stået og talt om, at jeg hverken kan eller skal eller vil styre nogen som helst form for forskning.

Så siger hr. Morten Bødskov, at han også er interesseret i, at der bliver forsket i den kolde krig. Med den indædthed, som man efterhånden hører i spørgsmålet, kan man jo godt være lidt bekymret over, om det bare er noget, han siger, eller om han rent faktisk mener det.

Nu er der så et projekt her, hvor man forsker i koldkrig, og der er så en, der har overtrådt nogle regler. Den overtrædelse er blevet påtalt. Men

jeg har jo sagt nu efterhånden mange gange i mine mange svar her i dag: Regler er til for at blive overholdt, og de regler, den aftale, der er lavet mellem den pågældende professor og Forsvarsministeriet, er jo ikke blevet lavet for sjov, lige så lidt som det var for sjov, man lavede den med PET og med Udenrigsministeriet. Og jeg har en klar forventning om, at den aftale vil blive overholdt.

Formanden:

Så er det hr. Rasmus Prehn for et afsluttende spørgsmål.

Rasmus Prehn (S):

Vi hører forsvarsministeren tale utrolig meget om en uafhængig bestyrelse og om armslængdeprincippet. Jeg kan godt forstå, at forsvarsministeren har ualmindelig meget lyst til at løbe fra ansvaret for, at Bent Jensen er blevet ansat til det her – og hvem ville ikke have lyst til det, efter at man har set, hvad der er sket? Det er en professor, som jo bruger skatteydernes penge til ikke at udføre forskning, men til simpelt hen at lave propaganda. Enhver ville løbe fra det.

Det ændrer bare ikke ved det faktum, og det ved forsvarsministeren også godt, at lige præcis den her konstruktion, den her helt særlige bestyrelse, kun har set dagens lys af én årsag, nemlig at regeringen har siddet i en sen nattetime og lavet en aftale med Dansk Folkeparti, der havde et ultimativt krav om at få det her forskningscenter – et forskningscenter, hvor de også kunne få indflydelse på, hvem det var, der skulle forske, fordi de også gerne ville have indflydelse på, hvad det var for nogle resultater, der skulle lægges frem, nemlig ikke forskningsresultater, men propaganda.

Kl. 13.45

Der synes jeg det ville være rart at få forsvarsministeren til klart her i Folketingssalen at tilkendegive, at det selvfølgelig var en fejl at gå uden om det allerede eksisterende forskningsrådgivningssystem, som Venstre i øvrigt selv har stemt for. Hvis man havde valgt den mere ordinære model, ville det nemlig have betydet, at man havde fået den mest kvalificerede forsker frem for den forsker, man var mest politisk enig med ...

Formanden:

Ja tak!

Rasmus Prehn (S):

... så jeg vil gerne have forsvarsministeren til klart og entydigt at tilkendegive, at den slags forskningsprojekter fremover bør ligge i regi af det forskningsrådgivende system.

Formanden:

Taletiden er for længst brugt. Så er det forsvarsministeren.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Nej, nu vil jeg bare sige, at jeg gerne vil tage stærkt afstand fra den, hvad skal vi sige, hetz, der nu bliver ført mod professor Bent Jensen. Professor Bent Jensen er en af de fremmeste forskere i koldkrigsperioden, og han var det også, dengang det ikke interesserede andre end lige præcis Bent Jensen. Jeg føler mig helt overbevist om, at bestyrelsen ude i centeret har ansat den bedst kvalificerede, og det viste sig så at være professor Bent Jensen. Jeg har ikke hørt nogen anfægte professor Bent Jensens store viden om og interesse for netop koldkrigsperioden, og jeg vil meget gerne tage afstand fra, at det her skulle være en form for propaganda fra min ringe person eller fra andre.

Det er rigtig, at centeret ligger et sted ovre hos mig, hvor det, hvad skal vi sige, måske ikke umiddelbart synes at høre hjemme – jeg er ikke videnskabsminister, og jeg bliver det sikkert heller ikke – men jeg har et helt klart regelsæt for bestyrelsen, og det regelsæt sikrer altså, at der er en armslængdes afstand både til bestyrelsen og til professor Bent Jensen. Jeg hverken kan eller vil som sagt blande mig i, hvad centeret foretager sig. Det tror jeg ville give anledning til flere spørgsmål her i salen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Tak til forsvarsministeren.

Spm. nr. S 4416

4) Til kirkeministeren af:

Bente Dahl (RV):

»Vil ministeren oplyse baggrunden for, at der ikke længere skal være knyttet et særskilt antal præstestillinger til Dansk Kirke i Sydslesvig?«

Skriftlig begrundelse

Ministerens svar på spørgsmål nr. S 4043, hvoraf det ikke fremgår, hvorfor ændringen sker.

Bente Dahl (RV):

I ganske mange år, helt siden 1920, har det været et enigt Folketing, der har bakket op om, at det danske mindretal i Sydslesvig får en behandling efter løftet »I skal ikke blive glemt«, som er blevet gentaget i nyere tid også af Venstreministre. Det danske mindretal fungerer i den danske kultur og hverdag, som gives praktiske rammer med de institutioner, der er, bl.a. kirken, skoler og biblioteker m.m.

I sit svar til mig på spørgsmål nr. S 4043 tager ministeren en delmængde af de danske institutioner ud af helheden og sammenligner sydslesvigske tal med dem fra nord for grænsen. Hvornår vil det ske for skolerne og bibliotekerne? kan man jo spørge sig.

Så er mit spørgsmål: Hvad er begrundelsen for, at ministeren nu i sit svar på mit spørgsmål løfter det politiske ansvar, som bør være i Folketinget også for de danske kirker i Sydslesvig, over på en forening, DSUK, Danske Sømands- og Udlandskirker, som nu skal overlades ansvaret for at prioritere præstestillingerne?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan forsikre, at regeringen står ved, at de danske sydslesvigere ikke skal blive glemt. Jeg er selv dansk sønderjyde, og jeg kunne ikke drømme om at svigte på nogen som helst måde og vil egentlig godt have mig frabedt, at der er nogen her i Tinget, som gør sig til mere dansk end mig.

Hvad angår det konkrete, er det jo sådan nu, at antallet af præstestillinger i Sydslesvig ikke længere står på finansloven. Det skyldes nyordningen, hvor Danske Sømands- og Udlandskirker får en samlet bevilling på 19 mio. kr., hvoraf de 12 mio. kr. går til Dansk Kirke i Sydslesvig. Derfor kommer man ikke uden om, at så længe ordningen er, som den er beskrevet, har DSUK en mulighed for at give regeringen og Folketinget råd om, hvordan man får mest kirke for pengene. Andet er der ikke i den sag.

Bente Dahl (RV):

Jeg siger selvfølgelig tak for svaret, men jeg har nogle flere uddybende spørgsmål. Jeg vil høre, om ministeren er enig med mig i, at det politiske ansvar for mindretallet ligger i Folketinget. Mi-

nisteren har til dels medgivet det. Jeg vil gerne have et klart svar på, hvordan ministeren vil udmønte det politiske ansvar for mindretallet i forhold til de danske kirker i Sydslesvig. Man kunne måske forestille sig, at de danske kirker hørte ind under 6-mands-udvalget, ligesom de øvrige organisationer undtagen sundhedstjenesten gør.

Kl. 13.50

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil til enhver tid lytte til, hvad DSUK, altså Danske Sømands- og Udlandskirker, vil give mig af råd. Men i øjeblikket er det altså sådan, at antallet af stillinger i Sydslesvig ikke er anført på finansloven, derimod er der i anmærkningerne til finansloven anført en oversigt over den forventede fordeling af tilskuddene. Og det er for at give Folketinget en beskrivelse af, hvordan det forventes at være. Når det ikke længere fremgår af selve finanslovens tekst, er det naturligvis for at give DSUK en mulighed for at give råd med hensyn til prioritering og med hensyn til, hvordan man får mest mulig kirke for penge.

Bente Dahl (RV):

Nu spurgte jeg ikke til antallet af stillinger, slet ikke, men jeg spørger til ansvar og ansvarsfordeling. Jeg spørger til det politiske ansvar, som jeg er overbevist om ligger i Folketinget, og det er det, jeg gerne vil høre ministerens svar på.

Ministeren bruger også nogle tal i sit skriftlige svar til mig. De er baseret på en deltagerliste på 6.500, som står på Dansk Kirke i Sydslesvigs hjemmeside. Men er ministeren ikke enig med mig i, at når man tilhører det danske mindretal – det gør man også, hvis man er døbt og et barn og dermed ikke registreret på den liste, og man tilhører også mindretallet, hvis man er meldt ind i en af de andre organisationer – har man ret til at bruge den danske kirke, selv om man ikke står registreret blandt de 6.500? Jeg vil sige, at hele mindretallet er estimeret til at være på omkring 50.000 medlemmer, og alle har jo ret til at bruge den danske kirke, så derfor holder ministerens tal ikke. Er ministeren enig med mig i det?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Hvis der mod forventning skulle stå noget forkert på Kirkeministeriets hjemmeside, skal det selvfølgelig rettes, og Dansk Kirke i Sydslesvig er velkommen til at fortælle ministeriet, hvad der skulle være af fejl. Jeg tror ikke, der er nogen

fejl; jeg tror, at det, der oplyses, er meget objektivt, men det er måske ikke særlig vigtigt.

Det afgørende er, at Folketingets brede flertal har vedtaget en finanslov, hvor der er afsat en samlet bevilling på 19 mio. kr., hvoraf de 12 mio. kr. går til Sydslesvig. Hvordan stillingerne er fordelt, er ikke besluttet i finansloven, men der er angivet en forventning.

Når det er formuleret på den måde, er det naturligvis i respekt for DSUK, som har mulighed for at give regeringen råd med hensyn til fordelingen. Hvis DSUK mener, at den ordning er forkert, at der på den kommende finanslov bør stå noget andet, og at man skal adskille kirkerne i Sydslesvig fra de andre udlandskirker, skal DSUK bare sige til. Så vil jeg lytte i den sag som i alle andre. Men DSUK har jo det problem, at de bruger flere penge, end de har, og det er en ansvarlig minister naturligvis altid nødt til at gøre opmærksom på.

Formanden:

Så er det hr. Frode Sørensen som medspørger.

Frode Sørensen (S):

Først vil jeg sige til ministeren, at vi som sønderjyder kan være helt, helt enige om, at man næppe kan blive mere dansk end det, vi to sønderjyder er. Det gør selvfølgelig også, at vi interesserer os for dem, der i 1920 ikke nåede over på den nordlige side af grænsen, og dermed også for, at vores danske landsmænd syd for grænsen har en mulighed for at dyrke deres kirkeliv på samme måde, som mindretallet kan dyrke deres kulturelle liv, deres skoleliv og deres liv i ungdomsforeningerne.

Nu har ministeren selv været inde på tallet 24, og der er i hvert fald sket en ændring af placeringen af de 24 præstestillinger på finansloven. Ministeren har jo i et svar været inde på, at man i Sydslesvig nok burde overveje at sammenlægge præstestillinger. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke ministeren er opmærksom på, at når man har 24 præster i så stort et område, som Sydslesvig dækker, og der er en anden opgave som sådan, kan man ikke lave de sammenligninger, som ministeren foretager, af, hvor mange medlemmer en præst i Danmark serviceer i forhold til en præst i Sydslesvig.

Mener ministeren ikke, at der er en fare for mindretallets mulighed for at føre et kirkeliv, hvis ministeren mere eller mindre opfordrer til, at man skal nedlægge præstestillinger?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jeg har overhovedet ingen mening om, hvor mange præster der skal være i Sydslesvig. Jeg har påpeget, at DSUK har en mulighed for at give regeringen gode råd. DSUK er jo altså i nød, og de har nogle ønsker, som de gerne vil have opfyldt. De har overskredet deres bevilling, så vidt jeg forstår, og så er det da en ministers pligt at påpege det, hvis der er nogle omprioriteringsmuligheder.

Kl. 13.55

Men jeg har hverken givet råd eller taget noget som helst initiativ. Jeg har bare sagt rene selvfølgeligheder, fordi det er vigtigt, at både hr. Frode Sørensen og jeg nu lader DSUK tage ansvaret, som de jo har bedt om, for de danske sømands- og udlandskirker, for at vi får mest kirke for pengene.

Og så er der jo ikke noget galt i også at påpege, at man kan give råd vedrørende Sydslesvig.

Frode Sørensen (S):

Jamen vi har måske dér så alligevel en lidt forskelligartet opfattelse af forholdene. Jeg har svært ved egentlig at foretage en seriøs sammenligning af kirkerne i Sydslesvig med sømandskirken i Singapore – nu ved jeg ikke, om der er en i Yokohama også. Det har jeg svært ved. Jeg har ikke så svært ved som medlem af 6-mands-udvalget vedrørende Sydslesvig, at vi hvert år holder et orienterende møde med Dansk Kirke i Sydslesvig for at høre deres holdning til det. Vi sender også et venligt brev til ministeren med vores indstilling omkring det.

Men jeg mener egentlig nok, at vi burde være med til at sikre, at Dansk Kirke i Sydslesvig bliver hørt på en anden og mere direkte måde end via Danske Sømands- og Udlandskirker, eksempelvis ved at man simpelt hen, ligesom tilfældet er med skolerne i Sydslesvig, med ungdomsforeningerne i Sydslesvig, med den kulturelle forening i Sydslesvig, sagde – og nu er der jo ikke så stor forskel på undervisningsministeren og kirkeministeren i den her sag: O.k., skulle man gøre 6-mands-udvalget budgetansvarligt også for kirkerne?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Det spørgsmål vil jeg da gerne forelægge DSUK, men det er altså DSUK, som er ministerens rådgiver i øjeblikket, og ikke 6-mands-udvalget. Men hvis DSUK gerne vil afstå kirken i Sydslesvig til 6-mands-udvalget, vil jeg derefter naturligvis spørge 6-mands-udvalget til råds.

Formanden:

Så er det fru Karen J. Klint som medspørger.

Karen J. Klint (S):

Jamen uanset hvor beløbet ligger henne, ændrer det jo ikke på det, hvis ministeren holder fast i, at det er et samlet bloktilskud, man giver til et eller andet formål, for så kan de 12 mio. kr., som bloktilskuddet til kirkerne i Sydslesvig nogenlunde er i øjeblikket, måske drukne endnu mere i de 410 mio. kr., som man i øvrigt får af 6-mands-udvalget. Så kunne der være endnu større fare for, at man blev trynet.

Hvorfor er det, at man nu går fra, at det er særskilte bevillinger? Det kunne være interessant at få det afklaret, men det har jeg jo så også et lidt mere specifikt spørgsmål om selv.

Så det, jeg vil tilbage til nu her i forhold til det spørgsmål, vi drøfter lige nu, er det der med: Hvad er det, man sammenligner, når man tager et mindretal og så bruger nogle danske gennemsnitsbetragtninger i al almindelighed? Det gør man kun på kirkeområdet; det gør man ikke på undervisningsområdet; og det gør man ikke på andre områder, så hvorfor laver man lige de gennemsnitsbetragtninger i den her sag?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Som jeg har sagt: Hvis der er noget forkert i det, der står på ministeriets hjemmeside, skal det naturligvis rettes. Og jeg vil gerne understrege over for fru Karen Klint, at jeg ikke holder fast i, at der er et samlet bloktilskud. Jeg har tværtimod erklæret mig fuldstændig åben over for tanken om, at man kan ændre det, der står i finansloven, nemlig i den næste finanslov. Der kan man jo dele det op, sådan at 6-mands-udvalget giver mig råd vedrørende Sydslesvig og DSUK giver mig råd vedrørende sømands- og udlandskirkerne i øvrigt.

Det er jeg fuldstændig åben over for, men det er naturligvis DSUK, jeg først skal spørge, så længe finansloven gør DSUK til paraplyorganisation for det hele.

Karen J. Klint (S):

Jeg vil spørge på en anden måde, når jeg ikke kan få ministeren til at kommentere, hvorfor man laver en gennemsnitsbetragtning og -sammenligning, for man laver jo gennemsnitsbetragtninger om, hvor få kirkemedlemmer der er i Sydslesvig. Jamen hvis alle mindretal skulle lave en gennemsnitsbetragtning, hvor man må-

ler deres lille tal i forhold til resten af den danske befolknings noget større gennemsnitstal, vil alle mindretal jo tabe, fordi de aldrig vil kunne fremskaffe de samme store gennemsnitsbetragtninger, for så var det jo ikke noget mindretal. Men det kan jeg så ikke få svar på, kan jeg forstå.

Så vil jeg bede ministeren om at kommentere, at man er gået væk fra, at normeringerne har stået meget klart og tydeligt i finansloven. Det gjorde de jo. Jeg har nemlig taget nogle gamle finanslove med, og der står det meget tydeligt, hvor mange stillinger der var både i den almindelige folkekirke og i mindretalskirkerne og i sømandskirkerne. Lige så stille forandrer teksten sig så her i løbet af de sidste par år.

KI. 14.00

Er den forandring i teksten for at skjule, at kronebeløbet, der står stille, ikke når sammen, og derfor kaldes det nu et bloktilskud, og så må man få kronebeløbet til at nå sammen, selv om kronebeløbet ikke dækker den oprindelige normering?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jeg tror ikke, at jeg har mulighed for at skjule noget som helst. Folketingets medlemmer er alt for kvikke til, at jeg kan skjule noget som helst, og spørgelysten er alt for stor, så det vil jeg benægte.

Er der noget, som Folketingets Finansudvalg i forbindelse med den nye finanslov vil have skrevet på en anden måde, skal man bare sige til. Hvis der er bred opbakning til det, som hr. Frode Sørensen har sagt, nemlig at 6-mands-udvalget nu bør være rådgiver med hensyn til kirken i Sydslesvig, vil man møde en åben dør, men jeg vil naturligvis først spørge DSUK, hvad de siger til det.

Til spørgsmålet om, hvorfor man bringer disse tal: Jeg går ud fra, at det er, fordi vi på et tidspunkt er blevet spurgt om det, jeg ved det faktisk ikke, men tallene er jo nogenlunde rigtige. Vi kunne også have bragt tallene for, hvad man betaler i kirkeskat i alle de andre udlandskirker, og de er jo sådan set de mest oplagte at sammenligne med. Det har vi ikke gjort, men hvis fru Karen J. Klint ønsker det, kan vi også give de tal. Det er jo de mindretal, det kan være relevant at sammenligne med.

Formanden:

Så er det fru Bente Dahl for et afsluttende spørgsmål.

Bente Dahl (RV):

I mit spørgsmål til ministeren i dag bad jeg ministeren om at oplyse om baggrunden for det, ministeren forleden dag skriftligt svarede mig på spørgsmål nr. S 4043. Indtil nu synes jeg kun, at jeg har hørt ministeren sige nogenlunde det samme, som ministeren svarede mig skriftligt.

Derfor må jeg stadig væk efterlyse begrundelsen for den ændrede politiske praksis, den praksis, som dog har været gældende i ganske mange år, i næsten 100 år, over for det danske mindretal. Hvorfor er DSUK skubbet ind som medlem mellem ministeren og Dansk Kirke i Sydslesvig? Jeg vil gerne høre, hvorfor ministeren placerer sit politiske ansvar hos DSUK.

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jeg skal gerne sende en historisk redegørelse for ordningen. Den blev vel til på det tidspunkt, hvor sømands- og udlandskirkerne gik sammen, og jeg tror, at det var et bredt ønske. Jeg tror, det blev afsluttet under min forgænger, for efter at jeg tiltrådte, havde jeg meget hurtigt et møde med DSUK's bestyrelse, så det må være sket under min forgænger.

Men hvis der ønskes yderligere historiske redegørelser for visdommen i og bevæggrunden for, at man lavede ordningen, som man gjorde, er jeg meget åben og beredvillig og tjenstvillig over for det, og hvis der er nogen, der ønsker ændringer af ordningen, skal de også bare sige til, så er jeg også klar til det. Jeg synes bare lige, at jeg skylder at spørge DSUK, som nu har fået rollen som regeringens rådgiver på feltet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4534

5) Til kirkeministeren af:

Karen J. Klint (S):

»Vil ministeren oplyse, med hvilket formål og med hvilken hjemmel han eventuelt overvejer at sammenlægge de to bevillinger til henholdsvis Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS) og Danske Sømands- og Udlandskirker (DSUK) til ét fælles bloktilskud?«

Skriftlig begrundelse

De statslige bevillinger til Dansk Kirke i Sydslesvig og til Danske Sømands- og Udlandskirker

fremgår af finansloven som to selvstændige beløb, hvoraf det normerede antal præstestillinger indtil FFL 2006 – i § 22.11. – desuden fremgik.

Karen J. Klint (S):

Det er i samme boldgade, hvor vi efterlyser: Hvad er formålet og med hvilken hjemmel? Vi kan jo alle sammen læse os til, at fra finansloven for 2002 og frem til nu er tekstbemærkningerne væsentligt forandrede. Der har før været selvstændige beskrivelser, og nu er de slået sammen og er også under den samme forening.

Hvis Folketinget har en særlig idé med at bevilge midler til en mindretalskirke, skal vi vel ikke selv være med til at udhule normeringsmåden, altså normeringsoversigten. Selv om vi ikke længere skriver den konkret ind i finansloven, kunne der jo godt være penge nok til det. Det er vel på grund af et underskud, at foreningen nu beder om hjælp. Foreningen har jo slået alarm, de har været i foretræde for Kirkeudvalget, og jeg er også bekendt med, at de har haft nogle samtaler med ministeren. Så her er der ikke helt ro på bagsmækken.

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan ikke forhindre fru Karen J. Klint i at lave uro på bagsmækken. Der er ingen uro i ministeriet eller i regeringen. Vores dør er vidt åben for ønsker på feltet.

Der er den bevilling, der er, og den bliver i øvrigt reguleret nu, sådan som alt andet bliver reguleret. Vi vil gerne opfylde DSUK's ønsker. Hvis de gerne vil have Sydslesvigbevillingen overført, så 6-mands-udvalget er min rådgiver, og hvis de gerne vil have, at antallet af præstestillinger står på selve finansloven, vil jeg også overveje det ønske. Jeg tror ikke, at det er sket imod DSUK's ønske, at der kun er opført en rammebevilling samt en bemærkning om, hvad man forventer bliver fordelingen. Men hvis DSUK gerne vil have det på en anden måde, kan de få det.

Kl. 14.05

Jeg kan ikke åbne min dør mere op, end jeg har gjort, uanset hvor meget fru Karen Klint prøver at støde ind i dørkarmen.

Karen J. Klint (S):

Jeg tvivler ikke på den åbne dør i folkekirken og heller ikke på, at den er åbenovre hos ministeren, men jeg kan godt have lidt tvivl om den åbne pengekasse. Jeg tror faktisk, at det her mere er kronestyret, end det er holdningsstyret,

men vi er jo nødt til at gå efter holdningerne for at se, om der også ligger noget grundlæggende her.

Der er forskellige beregninger på, hvad efterslæbet er, og det er jo nærliggende, når der opstår et efterslæb, hvor kronebevillingen ikke hænger sammen med normeringsoversigten, at spørge ind til, om det er derfor, man nu har taget normeringsoversigten ud med det efterslæb på 2-3 mio. kr. på begge områder. Er det det, der er årsagen til, at man nu snakker om ét bloktilskud, for så er det nemmere at komme over det, at man ikke har penge nok?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Der er afsat 19 mio. kr. Det har Folketinget bestemt. Jeg kan ikke huske, at der var ændringsforslag til det beløb, da finansloven blev drøftet og vedtaget sidste år. Jeg kan ikke forhindre, at der kommer ændringsforslag i år.

Men som ansvarlig minister vil jeg ikke bebrejdes, at jeg gør opmærksom på, at når bevillingen er i færd med at blive overskredet, er det DSUK's ansvar at sørge for, at den ikke bliver overskredet eller at skaffe andre midler. Det er man jo velkommen til, og heldigvis har DSUK andre midler. Men på finansloven er der afsat 19 mio. kr., og det ville være stærkt kritisabelt, hvis jeg ikke i forhold til DSUK gjorde opmærksom på, at de 19 mio. kr. er 19 mio. kr. og ikke 19,7 mio. kr. eller 22 mio. kr.

Karen J. Klint (S):

Jeg vil godt appellere til, at vi forholder os til kirkerne i Sydslesvig, altså mindretalskirkerne, og ikke den store bevilling til sømandskirkerne. For det, vi taler om her, er jo en beskyttelse af mindretallet og deres tryghed for, at de kan stole på, at de har det antal præster, de skal have.

Hvis de så ikke får de penge, vi plejer at give dem, kan det godt være, at det er, fordi vi i oppositionen også har sovet i timen og ikke har kunnet se, hvad der egentlig sker, når man fjerner tekstbemærkninger, og at det ikke går op for os, at pengebeløb og normeringsoversigt ikke hænger sammen, fordi vi jo ikke lige slår alt op. Så det vil jeg gerne bære et medansvar for. Det er også derfor, at det er vigtigt at få debatten omkring det principielle: Har beskyttelsen af mindretallet ikke lidt mere at sige end den øvrige del af kirkerne i udlandet?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jo, det er jeg da ganske enig i. Og hvis det skal forstås sådan, at et flertal i Folketinget mener, at antallet af stillinger i Sydslesvig skal ligge fast til evig tid, skal man naturligvis ændre ordningen, for ellers stikker man jo DSUK blå i øjnene, når man giver DSUK ansvaret for fordelingen af pengene. Så vil Folketinget jo ikke give DSUK ansvaret, og så skal ordningen selvfølgelig ændres.

Det er jeg også helt åben for, og også her er der kun dørkarmen at støde ind i, for døren står altså fuldstændig vidt åben.

Formanden:

Så er det fru Bente Dahl som medspørger.

Bente Dahl (RV):

I det skriftlige svar, jeg fik fra ministeren, skriver ministeren, at ifølge hjemmesiden for Dansk Kirke i Sydslesvig er der ca. 6.800 stemmeberettede medlemmer, og det bliver så til, at det er et bidrag pr. medlem på ca. 460 kr., og så sammenligner ministeren det med, at alle danske folkekirkemedlemmer uanset alder betaler ca. 1.090 kr. i kirkeskat.

Mit spørgsmål er, om ministeren mener, at de to tal virkelig er sammenlignelige. Jeg mener ikke, at de af flere grunde er sammenlignelige. Bl.a. står der, at det er sådan, at børnene i Sydslesvig ikke er talt med, men i Danmark er alle danske folkekirkemedlemmer uanset alder talt med. Ud over at børnene ikke er talt med, er det sådan, som jeg sagde under mit tidligere spørgsmål, at det danske mindretal som sådan er estimeret til 50.000 medlemmer, og det er vel dem, vi skal regne med, og ikke de der 6.800, der er registreret på Dansk Kirke i Sydslesvigs hjemmeside.

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Det er jo tilladt at være medlem af det danske mindretal og stemme på det danske mindretal uden at bruge den danske kirke. Det er tilladt at bruge den evangeliske kirke. Vi har ikke nogen kontrol med noget som helst, når det gælder det danske mindretals brug af kirkerne.

Kl. 14.10

Jeg er lige så varm tilhænger af den kirkelige betjening i Sydslesvig, som fru Bente Dahl er, og hvis der står noget forkert på hjemmesiden, hvis der er sammenlignet noget, som ikke kan sammenlignes, skal det selvfølgelig rettes. Jeg fornemmer nu stærkt, at den fejl, som fru Bente

Dahl her påpeger, faktisk ikke indgår. Men det må vi da tjekke. Ret skal være ret, og der må ikke stå noget forkert på Kirkeministeriets hjemmeside.

Bente Dahl (RV):

Tak for det. Det var en imødekommelse, den er jeg glad for og tager til efterretning.

Et lille og mere opfølgende spørgsmål er, om ministeren gerne vil sige en gang til, at Dansk Kirke i Sydslesvig hører med til betjeningen af det danske mindretal – at den er en uadskillelig del af det, der foregår i den danske kultur, og alt hvad det indebærer i Sydslesvig. Jeg vil også gerne komme med et spørgsmål til ministeren om opgaverne. De danske præster i Sydslesvig har andre og mere omfattende opgaver, også af kulturel art, end præster nord for grænsen har. To afsluttende spørgsmål fra mig.

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Jeg er enig i det hele. Det eneste, jeg ikke er enig i, er, at der skulle være noget nyt i det, jeg sagde, for det er nøjagtig det, som jeg har sagt tre-fire gange tidligere i dag.

Formanden:

Så er det fru Karen J. Klint for et afsluttende spørgsmål.

Karen J. Klint (S):

Det skal så være, at det bliver interessant lige at læse, hvad det egentlig var, der blev sagt her, for vi hører meget om den åbne dør, og vi hører også lidt om, at hvis der er nogle forkerte tal i nogle gennemsnitsbetragtninger, skal vi have dem korrigeret. Jeg vil gerne kvittere for, at vi har fået en dialog her, men jeg fik jo ikke svar på, om pengekassen også var åben, eller det kun var døren, der var åben.

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

I år er der afsat 19 mio. kr., og den ramme skal holdes. Den ramme, der bliver fastsat for næste år, skal også holdes, og regeringen vil i den nye finanslov antagelig regulere bevillingen, sådan som alt andet bliver reguleret, men flere oplysninger om den nye finanslov kan jeg ikke give.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4535

6) Til kirkeministeren af:

Karen J. Klint (S):

»Er ministeren enig i, at der er risiko for, at den kontrakt, som findes mellem organisationerne Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS) og Danske Sømands- og Udlandskirker (DSUK), vil blive opsagt, hvis regeringen i stedet for to selvstændige bloktilskud fremover kun vil yde et fælles bloktilskud, muligvis uden tillæg for det efterslæb, som bevillingerne til Dansk Kirke i Sydslesvig har været udsat for?«

Karen J. Klint (S):

Det er stadig væk samme tema. Jeg håber, der bliver lidt flere nuancer i svarene. Det er kommet os for øre, at der kan være det problem, at man har et fælles bloktilskud, og når det strammer til, er pengeposen måske ikke stor nok til at slå til til de fremtidige udgifter selv uden en udvidelse af aktiviteterne. Men hvis den fremtidige pengepose ikke er stor nok til de eksisterende udgifter, kan det betyde, at den organisation, der nu hedder DSUK, faktisk knækker, for så er det farligere for den at få ét bloktilskud. Og hvis det er organisationsformen i sig selv, der udløser ét bloktilskud i stedet for to selvstændige bevillinger, er der nogen syd for grænsen, der ikke føler, at der er tryk nok i at køre et fælles kontor.

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Som jeg har sagt: Hvis der er ønske om at dele bevillingen i to, så der bliver større sikkerhed i Sydslesvig, er jeg fuldstændig åben over for det. Det er ikke mig, der har fundet på, at det skal være én bevilling. Det er i det hele taget ikke mig, der har fundet på den nuværende ordning. Det er en ordning, som er etableret som følge af, at DSUK fandt sammen i en meget nyttig forening, og hvis det så viser sig, at man alligevel ikke synes, det er en god model, er jeg fuldstændig åben over for det. Jeg synes altså, vi har tærsket meget langhalm – undskyld, jeg siger det, formand.

Karen J. Klint (S):

Det kan godt ske, at det er lidt langhalm, men sådan er det jo, når man ikke får helt klare svar. Så spørger vi igen. Vi har så fået nogle svar her i dag, men vi havde jo stillet de tre spørgsmål forud.

Jeg vil tolke ministerens svar sådan, at der faktisk sker en revurdering af, om beløb og bevilling, pengepose og bevillingsintentioner, hænger sammen. Ministeren siger godt nok, at det ikke er ministerens ansvar, at der er lavet én organisation, og det er jo heller ikke det i sig selv, der er en dårlighed, det er, hvis pengene ikke er tilstrækkelige. Og det er vel ministeren, der har et ansvar for, at der siden finansåret 2002 er sket en væsentlig ændring i finansloveteksterne, hvor man hidtil har haft nogle selvstændige konteringstal eller i hvert fald paragraffer om dansk kirkelig virksomhed i udlandet, og i år er overskriften alene: forskellige tilskud.

Hvis vi havde været lidt mere vågne med hensyn til betydningen af de der tekstændringer i finanslovsforslagene, havde vi nok gjort anskrig noget før. Det er også derfor, vi er nødt til at spørge ministeren: Hvad er den dybere mening med, at sproget er forandret så væsentligt over ganske få år i finansloven?

Kl. 14.15

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Det er altså ikke nemt at svare på sådan en rodebutik af spørgsmål, undskyld.

Finansloven er, som den er. Det er aftalt. Og den kan vi ændre, hvis der er ønsker om det, men jeg vil lige tale med DSUK om det først. Reguleringen kunne naturligvis have været bedre. Det ville jo være mærkeligt, om ikke man havde ønske om flere penge, det har man alle steder. Jeg har holdt møde med DSUK, jeg har ikke i Kirkeministeriet et stort beløb at lægge oveni, det er jo noget, der skal indgå i regeringens samlede prioritering for det kommende år. Men vi offentliggør altså først finansloven til september.

Jeg vrider min hjerne for, hvad jeg kan svare fru Karen J. Klint, og jeg kan heller ikke lukke døren mere op. Jeg kan bare ikke. Her står jeg næsten som Luther i Worms, jeg kan ikke sige andet end det, jeg siger; uanset hvad fru Karen J. Klint finder på at spørge om.

Karen J. Klint (S):

Jo, ministeren kunne faktisk godt have sagt: Der er ikke nogen skjult dagsorden, der hedder nedskæring, bare fordi vi ikke skriver normeringstal. Det er sådan set det, vi spørger om. Er der en skjult dagsorden, når man går fra nogle selvstændige overskrifter over 3-4 år i finansloven til at slå det sammen og kalde det for diverse tilskud? Så det er trygheden i intentionerne, vi går

efter, og ikke så meget nuancerne i ministerens svar.

Hvis ministeren bare havde sagt: Vi synes stadig væk, der skal være kroner til det, der er intentioner til, så havde vi stoppet for længst.

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Der kan jo ikke være nogen skjult nedskæringsdagsorden. Når jeg her utallige gange har sagt, at bevillingen vil blive reguleret i den nye finanslov, så er der jo ikke nogen nedskæringer.

Formanden:

Så er det fru Karen J. Klint for et afsluttende spørgsmål.

Karen J. Klint (S):

Det skal så lyde: Vil den regulering, der lægges op til nu, så også tage højde for det aktuelle efterslæb, der er, sådan at vi kan få kronebeløb og normeringshensigter til at hænge sammen, og sådan at det ikke bliver kirkerne i Sydslesvig, der indirekte eller direkte skal betale for den præst, vi alle sammen gerne ser i Hongkong eller et andet sted i Kina?

Kirkeministeren (Bertel Haarder):

Der vil ikke blive en regulering, som ligger ud over det, at der fra nu af, altså fra denne finanslov og til den næste, vil blive en pris- og lønregulering, så man kan være sikker på, at man har de samme penge næste år, som man har i år. Det vil være regeringens oplæg. Hvad der så er Folketingets mening, vil fremgå af finanslovsforhandlingerne.

Der er ingen skjulte dagsordener, der er ingen nedskæring, men der er heller ikke en løsning på alle problemer, som man synes man har. Jeg har da stor forståelse for, at DSUK tumler med den opgave at få den bedst mulige kirkelige betjening i udlandet for de 19 mio. kr., der er. Jeg har den største respekt for DSUK. Det er sådan set mig, der viser respekt for DSUK ved hele tiden at holde fast i, at dem vil jeg spørge først, før jeg begynder at lave om på den sydslesvigske ordning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Så kan vi sige tak til kirkeministeren. Så er der et spørgsmål til skatteministeren af hr. Bjarne Laustsen.

Spm. nr. S 4540

7) Til skatteministeren af:

Bjarne Laustsen (S):

»Vil ministeren, da virksomheder, der har pligt til at indbetale lønsumsafgift, skal medregne refusion til fleksjob i grundlaget for lønsumsafgiften og dermed ikke modtager nogen arbejdsydelse, gøre rede for, hvilke initiativer han agter at tage for at ændre de eksisterende regler på området og de eventuelle økonomiske følger heraf?«

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen for at begrunde spørgsmålet.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har haft en dialog med beskæftigelsesministeren, der har videresendt sagen om forhold vedrørende fleksjob til skatteministeren. Jeg tror, vi alle sammen er enige om, at det er en god idé, at vi får det rummelige arbejdsmarked til at fungere, og fleksjobordningen har som sådan også været en succes, det tror jeg rigtig mange i Folketinget og i samfundet mener.

Der er et problemsæt, som jeg ønsker at stille spørgsmål om i dag, og det er det forhold, at man ikke kan få refusion for lønsumsafgiften, og at det derfor bliver dyrere for nogle virksomheder end for andre, netop fordi det er sådan. Jeg har forstået på skatteministeren, at han erkender, at det er et problem.

Det, jeg godt vil høre, er, hvad han vil gøre ved det. For når man erkender, at der er et problem, mener jeg også, at man skal løse det.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Rent umiddelbart kan jeg ikke andet end tilslutte mig det sidste, at når man erkender, at der er et problem, bør man gøre, hvad man kan for at løse det.

Nu er det desværre sådan, at jeg må erkende, at jeg kan se flere problemer i det danske skattesystem, problemer, som jeg gerne så løst, problemer, som jeg gerne så at skattesystemet blev bedre til at tage højde for ved at indrette sig anderledes. Men da vi samtidig har brug for et skattesystem, der er med til at sikre, at vi har det rigtige grundlag til finansieringen af de udgifter, som vi mener at vi i fællesskab skal tage os af, er der en grænse for, hvor meget imødekommenthed man kan vise. Den grænse er af hensyn til, at vi skal kunne vælge og prioritere, hvad det er

for et provenutab, vi vil acceptere, og hvad det er for områder, der skal imødekommes først.

Kl. 14.20

Det er sådan, at lønsumsafgift som udgangspunkt betales af virksomheder, der mod vederlag leverer varer og ydelser, som er fritaget for moms, og hovedreglen er, at afgiften beregnes af virksomhedernes samlede lønsum med tillæg af overskud eller fradrag af underskud af selvstændig erhvervsindkomst i indkomståret.

Efter gældende praksis skal lønsumsafgiftspligtige virksomheder medregne fleksjobrefusion i lønsumsafgiftsgrundlaget. Virksomhederne modtager imidlertid ikke nogen arbejdsydelse vedrørende fleksjobrefusionen. Det er ikke noget nyt problem. Må jeg lige starte med at slå fast: Det er ikke noget nyt problem, men faktisk et problem, som har eksisteret, siden fleksjobordningen blev indført i 1998 under den tidligere regering. Dengang blev der ikke gjort noget ved området. Dengang accepterede man, at sådan skulle det se ud.

Jeg må konstatere, at den her regering har opdaget og er blevet opmærksom på problemet, og derfor vil det indgå i den liste af prioriteringer, der er for, hvornår vi skal ændre de problemer, vi nu engang ser i skattesystemet. Men jeg har ikke i dag økonomisk mulighed for at give tilfald om, at jeg inden for en given tidsramme kan løse det her problem. Det må komme med i prioriteringerne af, hvad regeringen løbende skal foretage sig.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg tror, skatteministeren har fat i, hvad det drejer sig om. Der har været forskelligartede opfattelser af, om det kunne trækkes fra eller ej, og om man således kunne få refusion for det. Og der tror jeg, at der er sket det, at man er blevet opmærksom på problemet. Ministeriet har strammet op og måske sendt skrivelser osv. ud om, at det skal tolkes på den måde, og jeg ved også, at der er kommet nogle afgørelser om det.

Jeg synes imidlertid, at når vi ved, at mange fleksjobbere har det svært og vi har en ledighed inden for fleksjobordningen på 20 pct. eller deromkring, måske endda mere, ville det være en god idé, såfremt det her er en barriere, at få den fjernet, så der er ligestilling på området.

Dernæst vil jeg godt høre, hvor meget provenutabet skønnes at være, hvis man ændrer det her. Det behøver jo ikke at være den store skattereform at ændre det. Det er bare at sige, at den

omkostning kan der fås refusion for, mere kompliceret er det vel ikke.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Hvis man kigger på det fremadrettet, tror jeg, at vi vil skønne et provenutab i størrelsesordenen 25-50 mio. kr. på det her område, og jeg er enig med spørgerens antydning af, at det i forhold til det samlede skatteprovenu, som i år vil løbe op i mere end 800 mia. kr., kan virke som et lille beløb. Men jeg har kendskab til, at andre borgere eller virksomheder har ønsker om, at vi på mindre områder uden større økonomisk betydning imødekommer dem, og det kan jeg godt forstå. Jeg kan fuldt ud forstå det ønske, men vi er nu engang nødt til også at prioritere ud fra betragtningen om, at de penge, vi vælger at bruge her, kan vi så ikke bruge på andre områder. Og spørgsmålet er: Hvor er det, vi får mest gavn af det, der er?

Jeg anerkender, at det kan virke mærkeligt og modstridende med det fælles ønske om en god udbredelse af fleksjobordningen, at der så ikke er refusion for lønsumsafgiften, men jeg er nødt til at prioritere det råderum, jeg nu engang har.

Bjarne Laustsen (S):

Tak for svaret. Jeg har jo, ligesom ministeren har, også set, at der både er partier her i Tinget og nogle, der måske bliver opstillingsberettigede, som taler om skattelettelser for 40-50 mia. kr., så ministeren har da fuldstændig ret i, at det her er et meget lille beløb, og hvis vi er enige om, at det er godt at få problemet fjernet og få ligestilling på området, synes jeg, man skulle kigge på det.

Der er noget, der undrer mig: Der står her, at refusion kun gives for arbejdsgiverbidrag, som den ansatte bidrager til. Hvorfor er arbejdsskadeforsikring inklusive bidrag til AES så omtalt i Arbejdsmarkedsstyrelsens orienteringsskrivelse som refusionsberettiget? I samme orienteringsskrivelse står der følgende: at det kun er ydelser, der relaterer sig direkte til den enkeltes løn, og som følger af lov eller overenskomst, som kan indgå i beregningen.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har jo sagt, at deres opfattelse er, at lønsumsafgift ikke kunne relateres til den enkeltes løn. Der er jo altså et misforhold imellem, hvad Beskæftigelsesministeriet og Arbejdsmarkedsstyrelsen siger, og det, man kommer frem til fra Skatteministeriets side. Så jeg kan godt forstå, at der har været tvivl om det.

Jeg håber virkelig, at man kan få det rettet ind, således at de vejledninger og beskrivelser, der er, også er til at forstå, og at de er ensartede, så de ikke giver anledning til tvivl. Men det ville selvfølgelig være bedst at få det rettet.

Kl. 14.25

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg mener, at det her er en sag, som er for vigtig til bare at blive kastebold mellem to ministerier. Jeg synes, vi skal se på, hvordan vi får taget hånd om den.

Jeg håber alligevel, at spørgeren har lidt forståelse for, at jeg ikke har det detaljerede kendskab til, hvordan reglerne er på min kollega beskæftigelsesministerens område omkring AES og arbejdsskadeforsikring, så jeg har lidt svært ved at bedømme, om den måde, man har indrettet de regler på, er hensigtsmæssig eller ej.

Jeg anerkender, vi har et problem, at vi i fleksjobordningen har et område af skattelovgivning, som ikke virker logisk. Det er bare min erfaring fra de knap 3 år, jeg nu har fået lov til at sidde i den her stol i Folketingssalen, at det ikke er det eneste område af skattelovgivning, man kan mene virker ulogisk. Jeg kan nævne en række andre områder, hvor jeg får henvendelser fra personer, som gerne vil have, at netop denne lille sag eller denne lille sag kunne blive omgjort.

Der er det bare, jeg siger, at vi i det store billede er nødt til at prioritere inden for det økonomiske råderum, der er til stede, hvad det så er for skattemæssige ønsker, vi imødekommer. Jeg har endnu ikke fundet råderum til at imødekomme det her lille hjørne.

Formanden:

Så er det hr. Bjarne Laustsen for et afsluttende spørgsmål.

Bjarne Laustsen (S):

Det er derfor, vi har en minister. Det gælder jo netop om, at man, når der er nogle urimeligheder og ting, som regeringen selv indrømmer er trossede, så ser at få noget gjort ved det. Når ministeren har siddet der i 3 år – regeringen har eksisteret i længere tid – er der god grund til at kigge på det her, for ministeren er jo opmærksom på det.

Det, der er svært at forstå, er, at man på den ene side siger, at det kun er ting, der relaterer til den enkeltes løn, og man et andet sted siger, at det ikke er tilfældet. AES og lønsumsafgifter og sådan noget har jo ikke noget med den enkeltes

løn at gøre. Det har noget at gøre med den måde, som man skal betales og aflønnes og honoreres på, når man arbejder i fleksjob, og den refusion, man modtager fra staten. Det er jo derfor, man må sætte sig ned og skrive det sådan, at det er til at forstå på begge sider, for ellers bliver der jo tvivl.

De her sager bliver så også anket, fordi det åbenbart er et stort problem. Jeg synes i hvert fald, man skylder borgerne, at man har orden i sit eget hus, også imellem forskellige ministerier og styrelser, ellers bliver det meget vanskeligt at forstå.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg vil allerførst gerne understrege, at fleksjobordningen har været en succes og fortsat er en succes. Det er en rigtig god mulighed for at få hjulpet de personer, som er på kanten af arbejdsmarkedet, længere ind på arbejdsmarkedet, og ordningen sørger for, at vi kan udnytte den arbejdsevne, de måtte have, og kompenserer virksomheder gennem et tilskud.

Så er der et lille hjørne af det omkring lønsumsafgiften, som jo også i procenter er et mindre beløb, en mindre andel, der gør, at det bliver lige knap så attraktivt, som man kunne ønske sig, at ansætte fleksjobbere. Det er stadig væk en ordning, som har haft en god udbredelse og fortsat vil have en god udbredelse.

Jeg taler ikke imod, at det er et område, som vi bør have fokus på, og som jeg allerede har sagt, er regeringen opmærksom på det i modsætning til tidligere, hvor man ikke havde det her oppe. Jeg må bare sige, at jeg ikke kan stå i dag og give løfte om, hvornår vi præcis kan nå det.

Der er mange ønsker på skatteområdet. Her tænker jeg ikke bare på nye partiers ønsker, men også på borgernes og virksomheders ønsker på skatteområdet, og selv om de er mere beskedne end det nye partis ønsker, løber de alligevel op i ret store summer, hvis vi skulle imødekomme dem alle. Derfor må vi år for år vurdere, hvem vi kan imødekomme og i hvilken rækkefølge.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Tak til skatteministeren.

Så er der spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren fra hr. Jens Peter Vernersen.

Spm. nr. S 4547

8) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Vil ministeren med baggrund i politiske udmeldinger om, at lange afstande til akutmodtagelser er uacceptable, oplyse, hvilke initiativer der vil blive taget, så befolkningen i tyndbefolkede områder ikke får op til 100 km til nærmeste akutmodtagelse?«

Formanden:

Hr. Jens Peter Vernersen for at begrunde spørgsmålet.

Jens Peter Vernersen (S):

Der foregår i øjeblikket en proces rundt i landet, hvor man er i gang med at tilrettelægge de kommende akutmodtagelser. Der har været meget diskussion omkring det emne med hensyn til, hvordan udviklingen skal være.

Jeg har tilkendegivet, at en afstand til nærmeste akutmodtagelse på op til 100 km er uacceptabel. Det var det, man kunne komme til at se visse steder på Sjælland, man kunne komme til at se det på Fyn, selv om man måske ikke skulle tro det, og man kunne komme til at se det i Sønderjylland, i Midtjylland og i Nordjylland.

I Nordjylland har man nu indgået en aftale om, at der skal være en akutmodtagelse i Thisted, fordi man har erkendt, at vi ikke kan lade borgerne fra Thisted køre så langt som til Aalborg, altså en strækning på omkring 80 km.

Jeg har også stillet spørgsmålet for ligesom at få nogle signaler fra ministeren. Socialdemokraterne har tilkendegivet, både ved vores formand, fru Helle Thorning-Schmidt, og mig selv, at 100 km ikke er acceptabelt. Jeg har set, at Dansk Folkeparti har gjort det samme. Nu vil jeg gerne høre, hvordan ministeren ser på det.

Kl. 14.30

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er rigtigt, som det bliver sagt, at der er en aktuel planlægning i gang rundt omkring i regionerne, som jo gerne skulle have det sigte at føre til høj kvalitet i behandlingen uanset tid og sted. Det er der sådan set også enighed om landspolitisk, hvor vi jo sidste år i fællesskab tilvebragte og formulerede nogle principper for specialeplanlægning.

Derfor står det mig ikke helt klart, hvad hr. Jens Peter Vernersen og hans parti egentlig me-

ner for tiden. Det står mig i det hele taget lidt uklart, om hr. Jens Peter Vernersen og hans parti fortsat står bag de principper, som vi jo formulerede i enighed, og som vi også diskuterede på et møde for nylig. Jeg kan da bekræfte, at jeg efter mødet har modtaget en skriftlig henvendelse fra ordføreren fra Socialdemokratiet, hvor det her afstandsspørgsmål nu præciseres.

Det, der er opgaven for regionerne, er jo under iagttagelse af de udmeldte anbefalinger og krav fra Sundhedsstyrelsen at lave en sygehusplanlægning, hvor man samler specialer og akutmodtagelser for at øge kvaliteten i sundhedsvæsenet, men jo samtidig også sørger for at decentralisere ved at udvikle andre sundhedstilbud bl.a. i praksissektoren og ved en styrkelse af den præhospitale indsats, og jeg må altså samlet set sige, at jeg har svært ved præcis at forstå den her tilgang til, om der er 90 km eller 80 km eller 95 km, for det kommer søreme da an på: Hvor mange kilometer er det til hvilket tilbud, og hvad er det i øvrigt for et tilbud, der går forud?

Bare for at gøre det helt sort-hvidt: Jeg tror, det ville være dybt, dybt problematisk at have 40 km eller 50 km til sygehuset, hvis den transportform, der blev benyttet, var rent patienttransport, to uuddannede ambulanceredder og ind og ligge bag i bilen, hvorimod en større afstand måske var i orden, hvis det var sådan, at det var højkompetente ambulanceredder, der havde egentlige kompetencer og telemedicinsk udstyr om bord.

Så jeg tror, man må sige, at vi her står med en udfordring, hvor alting er hinandens gensidige forudsætninger, og derfor har vi nu til gode at se, hvad det er for nogle samlede planer, regionerne byder ind med.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg vil godt, bare for at der ikke skal være usikkerhed, sige til ministeren, at jeg på det møde, vi havde med Sundhedsstyrelsen, tilkendegav præcis det samme, som jeg efterfølgende fulgte op på i et brev. Det er jeg sikker på også står i referaterne, da man jo fører omhyggelige referater, når sådanne møder holdes.

Omkring principperne for den fremtidige akutplanlægning står der jo netop også, at man skal tage nærhedsprincippet ind. Der står under ingen omstændigheder, at det kun drejer sig om at samle akutmodtagelser og specialer nogle ganske få steder i landet.

Derfor har vi tilkendegivet – og jeg er også helt sikker på, at sundhedsministeren har de

samme overvejelser – at op til 100 km til en akutmodtagelse er helt, helt uacceptabelt. Jeg skal komme med et eksempel ved det næste spørgsmål.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg må bare sige, at jeg synes, at hvis man lægger sig fast på det, er man jo altså noget mere forudseende, end jeg er, men det kan også godt være. Jeg synes jo, at spørgsmålet om kilometerafstand beror på: Hvad er det i øvrigt for en situation, der skabes med planlægningen?

Vi ønsker og har altså taget et fælles ansvar for – det smuldrer så lidt med den fælles ansvarlighed – at lave en drejning af det danske sundhedsvæsen, hvor vi gør to ting på samme tid: Vi centraliserer specialerne og akutmodtagelsen for at sikre, at vi får et sundhedsvæsen, hvor patienterne ikke skal opleve, at de om dagen skal sidde og vente på læger og sygeplejersker, der afspadserer, fordi de har siddet og ventet på patienter om natten. Vi skal have faglighed ind i behandlingen. Så skal vi gå på det andet ben også, det decentrale ben, ved at bygge nogle nære tilbud op. Det er jo i balancen mellem karakteren af de nære tilbud og de centrale tilbud, at man kan se storheden i det her. Den tror jeg da kan indfinde sig ved forskellige kilometergrænser, afhængigt af, hvor offensiv man er med at investere i det præhospitale område.

Jens Peter Vernersen (S):

Det er muligt, at man ikke forstår det, når man bor her på Sjælland og i nærheden af København, men hvis sundhedsministeren nu forestiller sig, at der sker en trafikulykke oppe på Langbro, folk ligger deroppe med brækkede lårbene og måske indre blødninger, og så skal man rekvirere en ambulance ikke nede fra i nærheden af rådhuset, men fra Lyngby, og når man har fået en patient med lårbensbrud og indre blødninger samlet op, skal patienten køres til Slagelse, ikke ad motorvejen, men ad den gamle hovedvej.

Kl. 14.35

Det er de vilkår, der vil opstå en række steder i Jylland, hvis det er sådan, at der ikke kommer nogen meldinger ud om, at alt for lange afstande er uacceptable. Det synes jeg altså også sundhedsministeren er nødt til at have med i sin tænkning.

Når vi har sagt ja til principperne, er det selvfølgelig, fordi man også der taler om nærhed. Der er altså forskel på – det har jeg i øvrigt også

set at sundhedsministeren har sagt – om det er Nørrebro, eller om det er Sønderjylland eller det er Nordjylland eller det er Midtjylland eller for så vidt Fyn og Sjælland. Her på Sjælland har man jo lavet en ganske fin aftale, der stort set tilgodeser det synspunkt, som Socialdemokraterne har tilkendegivet.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jo så måske i sig selv lidt tankevækkende, for sådan som jeg forstår den løsning, man har valgt på Sjælland, er det jo en løsning, som i hvert fald ikke – for nu at sige det diplomatisk – fuldt ud lever op til de anbefalinger, Sundhedsstyrelsen har givet. Den politiske aftale, vi lavede sidste år, var jo sådan set en aftale, der skulle give Sundhedsstyrelsen rygstød til nu at kunne give nogle faglige anbefalinger, der betød, at vi gjorde et godt sygehusvæsen bedre.

Jeg er helt enig i, at afstande, geografi og nærhed også betyder noget; det er helt oplagt. Der er forskel på at bo i hovedstadsområdet, hvor man altså inden for et meget lille geografisk område har et meget stort befolkningstal og dermed jo altså i virkelighed har en mulighed for at lave sygehuse, der er endnu mere bæredygtige end det, der fagligt er lagt op til, fordi ret mange patienter på ret kort afstand kan nå det samme sygehus, og så andre steder i landet, hvor der er lidt længere mellem husene. Det hensyn skal selvfølgelig også indgå.

Men jeg synes altså, at man må respektere den proces, der er lagt. Det er en proces, hvor vi har givet Sundhedsstyrelsen nogle beføjelser og vi har givet regionerne nogle beføjelser. Vi har givet en politisk håndfæstning på, at nu vil vi gerne have, at patienterne, når de bliver indlagt akut, bliver mødt af det samme gode tilbud, uanset hvornår på døgnet og hvornår på året de bliver indlagt. Så er det op til regionerne at prøve at oversætte det. Pludselig at intervenere i det ved at komme med nogle proceskrav vil jeg advare meget imod, for spørgsmålet om afstand må også ses i forhold til: Hvad er det for nogle præhospitale tilbud, der bygges op? Hvad er der sat i stedet for derude, hvor der er længere til sygehuset?

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så er det det sidste og afsluttende spørgsmål fra hr. Jens Peter Vernersen.

Jens Peter Vernersen (S):

Disse principper, som er sat op, taler jo netop om nærhed, og derfor er der også respekt om dem. Jeg mener også, det er helt afgørende, at der kommer tilkendegivelser fra Folketinget og fra regeringen med hensyn til det, der foregår derude, så vi ikke kommer til at se et resultat, som vi vil fortryde mange, mange år efter. Det synes jeg er helt afgørende.

Det er rigtigt, at Sundhedsstyrelsen har store beføjelser, men det er jo beføjelser, vi har givet dem inden for de principper, der er sat op, og som også taler om nærhed, og derfor synes jeg, det er afgørende, at man ikke får alt for lange afstande. Det er jo helt indlysende, at det ikke hjælper, at man kan komme hurtigt ud, hvis det er sådan, at en patient ligger med indre blødninger og blod, der løber ud i maven. Så hjælper det jo ikke noget, at man har en præhospitalsindsats, for så er det for sent, når man når frem til hospitalet.

Det kan være helt afgørende, når man tænker på en række af de erhvervsområder, hvor der sker arbejdsulykker, trafikulykker osv., at vi ikke bare tror, vi kan køre dem i hundredvis af kilometer eller måske hundrede kilometer; derudover skal man også vente på ambulancen derude, måske et kvarter til en halv time, og det er altså meget, meget lang tid. Det er man altså nødt til at tage hensyn til, og det håber jeg også sundhedsministeren gør – og også med tilkendegivelser. Man skal altså tænke sig om, når man laver den her tilrettelæggelse.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det, vi var enige om, indtil Socialdemokratiet skiftede ordfører og man begyndte at ryste lidt på hånden, var, og nu citerer jeg:

»Patienterne ønsker og har krav på behandling af højeste kvalitet, uanset tid, behandlingssted og specialiseringsniveau.«

Og så skriver vi senere, at vi er enige om, at de her principper »skal ligge til grund for arbejdet med tilrettelæggelsen af den præhospitale indsats. I tilslutning hertil understreges det, at det er vigtigt, at der i alle egne af landet skabes tryk for, at befolkningen hurtigt kan komme i relevant behandling.«

Det, jeg bare forsøger at sige, er, at dertil knytter sig jo, kan man sige, to overvejelser. Den ene er selvfølgelig: Hvad er afstanden til den relevante stationære behandling, altså, hvor langt er

der hen til sygehuset? Den anden er: Under hvilke former kommer man hen på det sygehus?

Hvis man skal sige det meget sort-hvidt, tror jeg da, at jeg hellere vil bo 101 km fra et sygehus og så vide, at der er hjerteambulance, lægeambulance eller et helikopterberedskab, end jeg vil bo 80 km fra et sygehus, hvor man slet ikke har lavet nogen oprustning af det præhospitale område. Det tror jeg også hr. Jens Peter Vernersen er enig i.

Derfor vil jeg bare sige, at i stedet for nu at stirre sig blind på et eller andet kilometertal, synes jeg, at man nu må give regionerne rum og ro til at lave den del af planlægningen, vi har bedt dem om, og så må man vurdere det samlede resultat. Jeg er helt enig i, at det skal gå på to ben. Det er ikke nok bare at centralisere sygehusene, hvis ikke de forudsætninger, der skal tilvejebringes, også er på plads, altså hele det præhospitale område, det med at udvikle almen praksis m.v.

Kl. 14.40

Så vi står altså med en situation, hvor alting er hinandens gensidige forudsætninger, og i sådan en situation tror jeg altså det er uklogt at låse sig fast på en af nøglerne først. Det er det, jeg siger helt fredsommeligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4548

9) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Hvad er baggrunden for, at ministeren ikke har sikret, at alle apopleksipatienter får foretaget en CT- eller MR-scanning på indlæggelsesdagen, når man i Det Nationale Indikatorprojekt anbefaler, at der gennemføres scanning inden for det første døgn efter indlæggelsen og helst straks ved indlæggelsen?«

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Dette spørgsmål er også til indenrigs- og sundhedsministeren af hr. Jens Peter Vernersen.

Hr. Jens Peter Vernersen for begrundelse.

Jens Peter Vernersen (S):

Det drejer sig om de meldinger, man kan se på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside om apopleksipatienter, der har fået en hjerne-skade, og behandlingen af disse.

Det ser ud til, at der kun nås et alt for beskedent antal behandlinger inden for de tidsram-

mer, der er sat, faktisk bliver helt ned til 60 pct. behandlet inden for tidsrammen. Det er selvfølgelig helt uacceptabelt, når man ved, at patienter, der får en hjerneskade, skal behandles hurtigt, hvis de skal have gode chancer for at få et bedre liv, et ordentligt liv bagefter. Vi ser alt for mange hjerneskadede, der kommer til at tilbringe resten af livet på et plejehjem. Det er meget, meget trist, og derfor er det jo helt afgørende, at man opnår de resultater og får måske nærmere 100 pct. end 90 pct. i behandling så betids, at behandlingen virker. Det er baggrunden for, at jeg har stillet spørgsmålet.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er bestemt også en relevant problemstilling, selv om jeg selvfølgelig godt kan undre mig over, at netop det parti, der, dengang vi lavede kommunalreformen, havde mest travlt med at plædere for et regionalt forankret, politisk styret sundhedsvæsen, nu er det parti, der har mest travlt med at spørge mig i alle detaljer om, hvorfor jeg ikke har sat det ene eller det andet igennem. Men lad nu det være.

Jeg konstaterer, at hele ideen med Det Nationale Indikatorprojekt jo sådan set er at sætte nogle ambitiøse mål op med den ambition at gøre tingene bedre i morgen, end man gjorde i går. Og det er lykkedes i forhold til de målepunkter, der er sat op. Det er femte gang, der nu måles, og resultaterne fra de seneste 3 år viser en markant forbedring på alle de indikatorer, som måler, om patienter med apopleksi får den anbefalede behandling hurtigst efter indlæggelsen. På flere områder er sygehusene tæt på at opfylde de fastsatte standarder.

Det synes jeg er godt. Det synes jeg der er grund til at glæde sig over. Det har måske også lidt med livssyn at gøre ikke kun altid at kigge på det halvtomme glas, men en gang imellem også på det godt og vel halvfylde.

Når der så spørges ind til det her med de billediagnostiske undersøgelser, hvor den faglige målsætning er, at 95 pct. skal have en scanning inden for det første indlæggelsesdøgn, er det selvfølgelig ikke godt nok, når det kun er seks ud af ti, der får det – selv om den anden del så kommer med på døgn to. Det skal da gøres bedre. Det kræver jo et par ting: Det kræver, at der er scannere, og det kræver, at der er personale til at betjene scannerne.

Det giver mig sådan set anledning til lige at koble med det tidligere spørgsmål, for hvis man

vil sprede de der scannere ud på alle hænde adresser og sprede personalet ud på alle hænde adresser, så kan det jo blive sværere at indfri den her forudsætning.

Når jeg ser på, hvad vi har af scanningskapacitet i Danmark målt op mod en række sammenlignelige lande, kan jeg jo se, at vi f.eks. både har flere CT- og MR-scannere, end man har i Tyskland.

Så det her handler i høj grad også om organisatorisk at indrette sig på en sådan måde, at vi bruger det udstyr, vi har, bedst muligt. Det er hele ideen med den omstilling, der finder sted i det danske sundhedsvæsen i øjeblikket, og jo mere politisk mod, der udvises fra Christiansborg, jo mere man sætter en støttende hånd under også at træffe de på overfladen mindre populære beslutninger, jo større er sandsynligheden også for, at vi kan komme i mål med det, det egentlig handler om, nemlig at gøre de syge patienter raske.

Jens Peter Verner (S):

Nu har ministeren været sundhedsminister i 5½ år og har fortalt meget om, hvor store svigt der var tidligere. Vi har inden for det seneste år haft kræftsager, de her sager og også andre sager, hvor patienterne ikke bliver behandlet.

Her er der altså tale om en meget stor del, der ikke når de mål, der er sat, og konsekvensen, hvis man ikke bliver behandlet rettidigt, er jo åbenbart, at der er en meget, meget stor risiko for, at man så ikke kommer over sygdommen, eller også kommer man over sygdommen med et langt dårligere behandlingsresultat.

Derfor synes jeg, at ministeren i stedet for at lave så meget polemik om det her skulle tilkendegive, at vi altså skal nå det her mål. Det er jo åbenbart sådan, at behandling inden for bare 3 timer vil være en stor hjælp, og der er jo ikke nogen som helst steder i det her land, man ikke kan komme ind på et sygehus med scannere inden for 3 timer. Derfor er det altså et spørgsmål om at få disse ting til at fungere og få det til at fungere sådan, at patienterne bliver behandlet.

Kl. 14.45

Jeg tror heller ikke, sundhedsministeren er tilfreds med det, eller det ved jeg, for jeg så i en af aviserne, at sundhedsministeren heller ikke synes, det er godt nok, at kun 63 pct. bliver behandlet til tiden. Og det er nu engang sådan, at uanset hvor meget ansvar man lægger over på regionerne, så leverer de jo efter den økonomi,

de får stillet til rådighed af sundhedsministeren. Sådan hænger det jo da også sammen.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nej, sådan hænger det jo ikke kun sammen. Det hænger selvfølgelig sammen med, hvilken økonomi man stiller til rådighed, men det hænger jo også sammen med, hvilke vilkår man i øvrigt giver regionerne for at løse deres opgaver.

Og det er jo der, jeg bliver fuldstændig rundforvirret, må jeg sige, for vi har sådan set haft en enighed om – troede jeg – at sige, at hvis vi vil sætte patienternes overlevelse og helbredelse først, er vi altså nødt til at organisere vores sundhedsvæsen mere beagvet, sådan at vi ikke smører scannere og personale ud i et meget, meget tyndt lag, men koncentrerer ressourcerne nogle færre steder. Når man så begynder at efterleve det, stiller Socialdemokratiet sig op og siger: Nu bliver der vist lidt for langt til sygehuse-
ne.

Vi står med den her udfordring, som i øvrigt er positiv, nemlig at vi år for år skal blive bedre og bedre på det her område, og så skal vi altså stå og garantere, at vi når de mål, selv om vi indretter os uhensigtsmæssigt.

Hr. Jens Peter Verner siger, at der næppe findes nogen sygehus, man ikke kan nå inden for den her frist, men hele pointen er jo altså, at man risikerer at komme hen på det forkerte sygehus. Det er sådan set det, der er hele ideen i at prøve at samle de her akutberedskaber på nogle færre adresser, sådan at man kommer i ekspert-hænder første gang.

Og nej, jeg er ikke tilfreds, for når vi har en faglig standard, der hedder, at vi skal nå 95 pct. inden for et døgn, så er man da først tilfreds, når man når det. Men jeg glæder mig da over, at vi dag for dag bliver dygtigere.

Jens Peter Verner (S):

Det er selvfølgelig helt afgørende, hvis man får en hjerneblødning i hjemmet, eller hvor man måtte befinde sig, at man så kommer hen på det sygehus, hvor de har en scanner. Alt andet ville jo være fuldstændig tåbeligt. Og vi har heller ikke på noget tidspunkt givet udtryk for, at det ikke skulle være sådan. Selvfølgelig skal man derhen, hvor man kan få behandlingen.

Men i det her tilfælde er det altså sådan – som det er oplyst for mig – at behandlingen skal sættes i gang inden for de der ca. 3 timer for at være fuldstændig effektiv. Derfor er det altså afgø-

rende, at man kører patienten til det rigtige hospital, og at man kommer i gang med arbejdet.

Det, vi kan se af de resultater, der nu kan trækkes ud, er jo, at en meget, meget lille del får behandling inden for de tidsrammer, der er sat op – og her beder man endda kun om, at det er 90 pct. af patienterne, der skal behandles. Det gør det jo i øvrigt ikke morsommere for patienter, der bor i mere tyndtbefolkede områder, for de jo har en langt større risiko for at være blandt de 10 pct., der ikke bliver behandlet.

Vi kan jo se, at når vi taler om scanning, er det kun 57 pct., der bliver behandlet på indlæggelsesdagen, og det er da et spørgsmål om, at man har scannere og man har personale, sådan at man kunne behandle nogle flere, det er ikke et spørgsmål om, om vi skal have sygehusene spredt ud eller vi ikke skal. Falck ved, på hvilke sygehuse scannerne står, og dér skal patienterne køres hen. Hvis ikke man har den viden, er der i hvert fald virkelig noget, man mangler at få organiseret dér.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er rigtigt, at det i 2006 var 57 pct., der blev scannet inden for den første indlæggelsesdag; året før var det 50 pct., og året før det var det 45 pct. Det er jo sådan set en talrække, der viser, at det her område er i kraftig forbedring. Og så synes jeg, det er fint nok at sige, at vi ikke er i mål endnu, og det er jeg helt, helt enig i, vi er jo ikke i mål endnu. Nu er det jo altså ikke politisk bestemt mål, det er fagligt bestemt mål. Jeg har den ambition, at vi laver sundhedsvæsen i verdensklasse, og derfor skal vi selvfølgelig kunne imødekomme alle de faglige mål.

Jeg forlanger bare, at hr. Jens Peter Verner sen ligesom accepterer, at der også må være lidt sammenhæng i tingene, for hvis vi vil nå verdens bedste faglige mål, er vi da også nødt til at indrette vores sundhedsvæsen sådan, at der er mulighed for at nå verdens bedste faglige mål. Man kan have det synspunkt, at landets speciallæger – som vi har for få af – skal spredes ud på alle tænkelige adresser, og at hver gang vi investerer i scanningskapacitet, skal det også spredes ud på alle tænkelige adresser, hvor ressourcenyttelsen ikke bliver optimal, men man kan ikke både have det synspunkt, og så ikke være glad for de her tal.

Jeg er ikke glad for de her tal; jeg er til gengæld også parat til at gøre noget ved dem, nemlig at understøtte regionerne i, at vi nu får sam-

let de her specialer, sådan at man som apoplek-sipatient ikke risikerer at blive kørt et sted hen, hvor der i virkeligheden ikke er fagligheden til at møde ens behov.

Jens Peter Verner sen (S):

Jeg vil gerne sige til sundhedsministeren, at vi jo ikke har verdens bedste sundhedsvæsen. Det har vi jo ikke, når vi kun behandler så få, som man ser her. Man kan diskutere, om det er tilfredsstillende, at den ene halvdel af patienterne bliver behandlet og den anden halvdel ikke bliver det. Vi har jo ikke verdens bedste sundhedssystem. Når vi kan se, at der mangler i tusindvis af behandlinger på kræftområdet – jeg tror, det var 45.000 behandlinger, der mangler på et år – så har vi ikke verdens bedste sundhedssystem.

Kl. 14.50

Når der f.eks. rejses tvivl om, hvorvidt en sygdom skal behandles akut eller man kan vente lidt længere, og man så venter lidt længere, er det ikke godt nok. Jeg synes, det er helt afgørende, at vi når målet. Og jeg tror, at falckfolkene i dag ved, hvor man har disse scannere, og hvis det er sådan, at der er tale om noget, der ligner en hjerneblødning, så kører de derhen med patienterne. Alt andet vil da være fuldstændig tøsset. De ved, hvor scannerne står, og der skal de selvfølgelig køre patienten hen. Det skal de gøre nu, og det skal de selvfølgelig også gøre, hvis det bliver sådan, at scannerne kommer til at stå nogle færre steder. Men på det her område er der jo ikke nogen tvivl om, at der er masser af steder i landet, hvor der gives effektiv behandling, hvis man bare får lov til det.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nej, vi har ikke verdens bedste sundhedsvæsen, men vi er godt i gang med at lave det, og vi kan jo ikke have et system, hvor det skal være beroende på den enkelte falckredder, hvor man lige skal køre hen.

Det korte af det lange er, at hvis vi vil lave nogle akutmodtagelser, hvor man er sikker på, at man kommer i de bedste hænder, hvis man f.eks. får noget, der enten er en blodprop eller en blødning i hjernen, så skal man da hen et sted, hvor der er de ypperste eksperter, og hvor man ikke skal være beroende på, at man tilfældigvis lige kom natten mellem lillejuleaften og juleaften, hvor det var den yngste mand, der sad og havde reservevagten, og man skal et sted hen, hvor der er det nyeste apparatur.

Det grundlæggende spørgsmål er: Tror man, at man kan lave det setup med verdens dygtigste personale og verdens bedste apparatur alle steder på alle adresser, eller tror man, at hvis man vil det, må man samle ressourcerne på nogle færre adresser? Jeg tror på det sidste.

Det, jeg bare undrer mig over, er, at Socialdemokratiet sådan set ikke rigtig vil være med til, kan jeg forstå, at lægge ryg til den udvikling, som ellers kunne være med til at løfte de her tal. Der er jo ikke frit valg på alle hylder her – i hvert fald ikke, hvis man vil være ansvarlig og tages seriøst.

Med hensyn til CT-scannere har vi 14,6 pr. million indbyggere, det er på niveau med Tyskland, og med hensyn til MR-scannere har vi flere, end man har i Tyskland. Der er altså sådan set ikke noget, der tyder på, at vi har et apparaturproblem, men det kan være, vi har indrettet os forkert organisatorisk, og det er det, vi er ved at lave om på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til socialministeren:

»Hvilke initiativer vil regeringen igangsætte for at sikre, at kommunerne efterlever lovpligtige krav om sammenhængende børnepolitikker og standarder for sagsbehandling på børneområdet samt tilvejebringelse af den nødvendige indsats overfor udsatte børn og unge samt børn og unge med særlige behov?«

Af Mette Frederiksen (S), Martin Lidegaard (RV), Pernille Frahm (SF) og Line Barfod (EL). (Forespørgslen anmeldt 21/3 2007. Fremme af forespørgslen vedtaget 27/3 2007).

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 22. maj 2007.

Begrundelse

Mette Frederiksen (S):

I 2004 vedtog et næsten enigt Folketing en ny anbringelsesreform. Som en del af reformen blev

det besluttet, at kommunerne pr. 1. januar 2007, altså i år, skulle udarbejde, vedtage og offentliggøre en egentlig børnepolitik.

En sammenhængende børnepolitik skal være præcis, prioriteret og fungere som en ramme for den altafgørende indsats, der er nødvendig for nogle af de mest udsatte grupper i vores samfund; det er børn og unge, der udsættes for omsorgssvigt, vokser op med store sociale problemer, det er børn og unge med særlige behov, og det er børn og unge med funktionsnedsættelser.

I februar 2007 offentliggjorde Socialpædagogernes Landsforbund en statusrapport om de sammenhængende børnepolitikker, og resultatet må siges at være nedslående. Kun to tredjedele af kommunerne havde i februar måned vedtaget den lovpligtige politik, hvilket selvfølgelig er et problem, men det egentlige problem var nærmere, at der i mange af børnepolitikkerne var åbenbare fejl og mangler. Der er i mange af børnepolitikkerne for lidt fokus på den forebyggende indsats; der mangler initiativer og mål for gruppen af handicappede børn; og der er ikke i tilstrækkelig grad udarbejdet de lovpligtige standarder for sagsbehandlingen på børneområdet.

Er det her ikke bare bogstaver på et stykke papir? vil nogle spørge. Er det ikke resultaterne i virkeligheden, der gælder, og de fleste kommuner har jo siden februar måned fået vedtaget og offentliggjort deres børnepolitikker? Men den sammenhængende børnepolitik må jo netop ikke bare være endnu et stykke papir i bunken på skrivebordet i den kommunale forvaltning, en børnepolitik skal derimod være en klar markering af kommunens indsats over for børn og unge, der vitterlig har behov for et stærkt samfund, og som i øvrigt i dag slet ikke får den beskyttelse og støtte, de både har fortjent og har ret til.

Der er nemlig massive problemer på det her område. Det gælder både på anbringelsesområdet, og det gælder den forebyggende indsats, som over for både børn og familier mange steder er så mangelfuld og utilstrækkelig, at sociale problemer får lov til at vokse sig alt for store. Vi ved, at der er børn, der burde blive anbragt uden for hjemmet, som ikke bliver det.

Kl. 14.55

De sammenhængende børnepolitikker kan blive et vigtigt instrument til at skabe en bedre socialpolitisk indsats over for nogle af de mest udsatte børn og unge, ligesom de kan bruges til at skabe et bedre lokalmiljø, der både er rumme-